

MŪSŲ LIETUVA

NR. 40 (1314) XXV. 1973 M. SPALIO-OUTUBRO 4 D. 60 centavų

R. Juatindiba. 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo. Telef. 273-0338

BRAZILIJA

INFLACIJA

Pradžioje metų vyriausybė buvo nusi-
stačius neleisti infliacijai peržengti 12
procentų ribas. Dabar fazendos minist-
ras N. Delfim pasakė, kad visi ženklai
rodo, jog ta riba nebus peržengta. Kai
kone viso pasaulio kraštuose infliacija
smarkiai kyla, tik Brazilijoje pamažėle
mažėjanti.

Būsimasis prezidentas E. Geisel lan-
ko svarbiuosius Brazilijos viešuosius dar-
bus norėdamas gerai susipažinti su kra-
sto ūkine padėtimi ir susidaryti gerus pla-
nus, kaip toliau kelti ūkio ir pramonės
gerovę krašte.

S.PAULO. Kaikurie didieji šio mies-
to laikraščiai labai griežtai kritikuoja
gubernatoriaus 'Natel pasielgimą su
buvusiu miesto prefektu Figueiredo
- Ferraz, jo paskyrimą naujojo prefekto
Colasouonno ir šio nevykusiai pradėtą
savo miesto valdymą. Už vis labiausiai
prikiša, kad gubernatorius dėl savo po-
litinių užmačių pavergė miesto reika-
lus savo planams, sustabdė svarbius ge-
rinimo darbus, ir kad naujasis prefek-
tas nebegalės nė žingsnio žengti be gu-
bernatoriaus palaiminimo. Jei tai yra
tiesa, tai, žinoma, kenkia miestui.

RONDONIJA, kur darbuojasi
mūsų tautietis kun. Bendoraitis.

Pasklido dar nevisai patikrinta ži-
nia, kad laukiniai indėnai užpuolę bal-
tuosius gumos medžio sulčių rinkė-
jus (seringueiros), nužudė ir suvalgė.

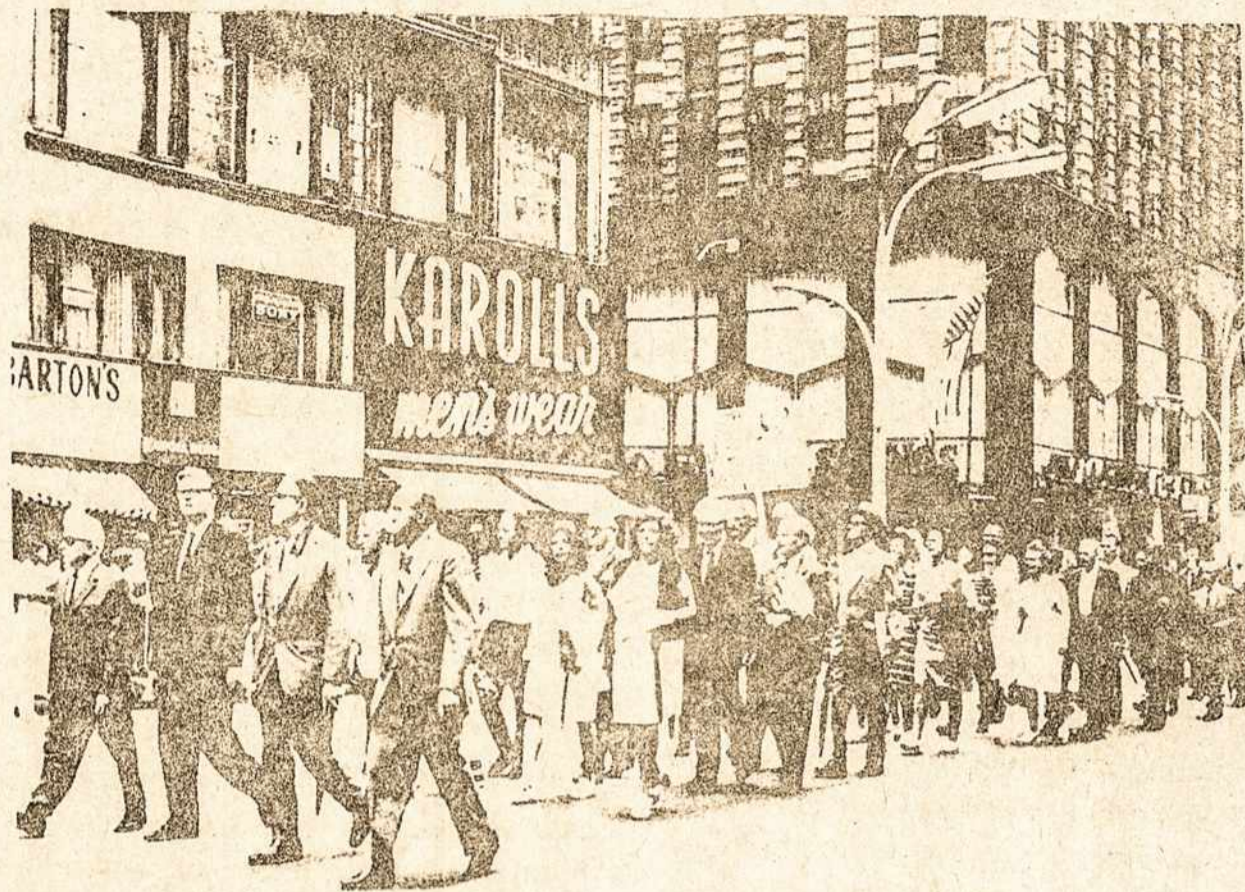
Kun. Bendoraitis pasakojo M.L.re
daktoriui, kad pora metų prieš jam ap-
sigyvenant Rondonijoje, indėnai suval-
gė vieną vokiečių misionierių. Likę tik
jo batai ir brevijorius. Kun. B e n
doraits dar nedrįsęs užsukti pas tuos in-
dėnus.

Pasaulyje

JAV. Saudi Arabijos karalius Faisalas,
kurs yra labai geras Amerikos draugas,
viešai perspėjo Amerikos vyriausybę,
kad jis nedidinsias naftos gamybos, jei
Amerika nesiliausianti rėmus Izraelį ko-
voje su arabais. Amerikai gi kritiškai
reikalinga Saudi Arabijos nafta tiek ga-
zolinui, tiek fabrikams, tiek namams
apšildyti. Tas Faisalo tartum ultimatu-
mas pastatė prez. Niksoną į labai keblią
padėtį ir tuo tarpu dar nežinia, kuo
tas reikalas pasibaigs.

AMERIKOS VICEPREZIDENTO BĖ- DOS.

Dar nepasibaigė didžiojo politinio Nik-
sono valdžios skandalo Vandens Vartų
byla, kai teisingumo ministerija ir spau-
da užsipuolė ir viceprezidentą Spiro Ag-
new. Perdavė teismui kaltinimus, jis, esą,
būdamas Baltimorės miesto prefektu ir
Marylando valstybės gubernatoriumi, e-

męs kyšius, teikęs visokias lengvatas sa-
vo rėmėjams. Viceprezidentas tai panei-
gė ir nežada atsistatyti. B e t ta byla,
atrodo, padarys galą politinei jo karje-
rai.

AFRIKA

KENYA. Rugsėjo 28 pasibaigė Kenijos
sostinėje Nairobi, Afrikoje Monetarinio
Fondo ir Pasaulinio Banko konferenci-
ja.

Joje dalyvavo 123 valstybių-narių
atstovai.

Visų P. Amerikos ir Filipinų valsty-
bių vardu Brazilijos finansų ministras
Delfim Neto pasakė svarbią kalbą. Jis
stipriai sukritikavo trumparegę ir sava-
naudišką labai išsivysčiusių valstybių fi-
nansinę politiką ir menką jų pagalbą ū-
kiškai tebesivystantiems kraštams.

Nors dolerio vertė pasaulyje smunka
bet konferencija nesiryžo praveisti mone-
tarinę reformą. Tik vėl sudarė 4 komisi-
jas, kurios iki 1974 m. liepos mėnesio
turės pristatyti savo pasiūlymus, kaip i-
vesti vieton dolerio naują tarptautinį pi-
nigą. Viena tų komisijų tyrinės galimy-
bes industrializuotų kraštų santaupom-
is labiau padėti besivystantiems kra-
stams.

VATIKANAS

Pirmą kartą kataliku Bažnyčios isto-
rijoje popiežių Pauliu VI aplankė Tibe-
to budistų tikėjimo galva Dalai-Lama.

Tibeto budistai Dalai-Lamą laiko sa-
vo karaliumi ir išikūnijusiu dievu. Ko-
munistams pavergus Tibetą, Dalai La-
ma slapta pasitraukė Indijon, kur dabar
gyvena. Jis pirmą kartą Tibeto budistų
istorijoje iškeliavo iš savo krašto ir lan-
kosi Europoje. Tris dienas jis buvo Va-
tikano svečias ir kalbėjosi su popiežiumi
apie sielos ir pasaulio ramybę ir taiką,
apie gailestingumą, apie įvairių tikėjimu
taikų sugyvenimą.

NEIŠSIZADĖS PRIMATO

Ne tik kitatikiškai nori, kad popiežius
nebelaikytų savęs vyriausia Kristaus
Bažnyčios galva. Atsiranda ir katalikų
teologų, kurie jam tai pataria. Girdi, at-
sisakius tos privilegijos, būtų lengviau
sujungti visus krikščionis vienon Baž-
nyčion. Praėjusią savaitę popiežius pa-
sakė miniai tikinčiųjų, jog jis negali iš-
sizadėti tos savo privilegijos, neišduo-
damas Kristaus jam pavestų pareigų.
Popiežiaus primatas arba pirmenybė
Bažnyčioje yra paties Išganytojo pa-
likta santvarka. Jos išsizadant, Bažny-
čia nebebūtų Dievo įsteigtoji, o taptų
žmonių išminties kūrinys.

Čikagos lietuviai, nei jaunimas, nei senimas (viršuje) nesigėdi ir nesibijo išeiti viešai į gatves protestuoti prieš pavergėją,
bei reikalauti Lietuvai laisvės. ŽILVITIS čia tai viena Čikagos tautinių šokių grupė.

LIETUVOS KATALIKŲ SKUNDAI

KATALIKŲ BAŽNYČIOS PERSEKIOJAMOS LIETUVOJE

BENDROS ŽINIOS

Komunizmas žiauriausiai persekioja religiją, o ypač katalikų Bažnyčią, Lietuvoje. Religija ir komunizmas yra du priešingi dalykai, kuriuodu kartu negali gyventi. Nėra ir negali būti jokių vilčių, kad komunizmas nustotų persekioti religiją. Jei komunizmas kada nors lyg mažiau spaudžia ir persekioja tikinčiuosius, tai daro tik propagandos metimais, nes niekur jis viešai ir oficialiai neskelbia, kad persekioja tikėjimą. Tačiau komunizmo tikslas yra – visai sunaikinti religiją.

Rusiškasis komunizmas, pavergęs Lietuvą, tuojau uždarė visas katalikiškas mokyklas ir organizacijas, sunaikino katalikišką spaudą, paversdamas ją komunistine-bedieviškąja. Visa Bažnyčios nuosavybė yra atimta ir suvalstybinta: kunigų gyvenamieji namai, parapijų trobesiai, bažnytinės žemės, mokyklų pastatai, senelių prieglaudos, vaikų darželiai ir kiti turėti bei valdyti dalykai. Net tos bažnyčios, kuriose dar laikomos pamaldos, tapo ne Bažnyčios ar tikinčiųjų, bet komunistinės valdžios nuosavybė.

Vyskupijos, vyskupai, bažnyčios, kunigai, kunigų seminarijos ir vienuolynai.

Laisvoje Lietuvoje buvo dvi katalikų Bažnyčios arkivyskupijos: Kauno ir Vilniaus ir keturios vyskupijos: Kaišiadorių, Panevėžio, Telšių ir Vilkaviškio. Jas valdė ir vadovavo visai Bažnyčios pastoracijai Lietuvoje du arkivyskupai ir 10 vyskupų.

Šiuo metu Lietuvoje veikia tos pačios arkivyskupijos ir vyskupijos, bet jose yra tik du laisvi vyskupai: Kauno vyskupas Juozas Labukas ir Telšių vyskupas Juozas Pletkus. Du vyskupai, būtent: Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius yra ištremti į Žagare, o Kaišiadorių vyskupas Vincas Sladkevičius ištremtas į Nemunėlio Radviliškį. Juodu abu yra namų arešte ir negali eiti vyskupiškų pareigų.

Tas vyskupijas, kuriose nėra vyskupų, valdo vyskupijų kapitulų išrinkti kunigai, žinoma, su kulto komisaro sutikimu ir pritarimu, kurį nevisada teduoda. Pavyzdžiui, ištremus vysk. J. Steponavičių, kuris buvo ir Panevėžio vyskupijos valdytojas, Panevėžio vyskupijos kapitula išrinko kan. Povilą Šidlauską vyskupijai valdyti, bet kulto komisaras išrinkimui nepritarė ir jo nepatvirtino, o kan. P. Šidlauską iš Panevėžio ištremė į Merkinę.

Vilniaus arkivyskupas Mečislovas Reinyš mirė Rusijoje, Vladimiro kalėjime, o Telšių vyskupas Vincentas Borisevičius yra sušaudytas. Kaišiadorių vysku-

pas arkivyskupas Teofilus Matulionis ir Telšių vyskupo pavaduotojas vysk. Pranas Ramanauskas – buvo ištremti į Rusiją ir, tik po daugelio metų kančių bei nežmoniškų gyvenimo sąlygų leido grįžti į Lietuvą, be teisių eiti vyskupų pareigas. Juodu buvo jau visai be sveikatos, palieję ir greitai mirė.

Savo mirtimi mirė ir nebuvo ištremtas senukas Vilkaviškio vysk. Antanas Karosas. Po vysk. A. Karoso mirties visoje Lietuvoje buvo palikęs tik vienas Panevėžio vysk. Kazimieras Paltarokas, kuris visais atžvilgiais buvo nepaprastai didinga asmenybė ir visų tikinčiųjų labai mylimas ir gerbiamas. Paėmus į kalėjimą arkivysk. M. Reinį, vysk. K. Paltarokas valdė Panevėžio ir Vilniaus vyskupijas. Komunistai jo nelietė, nes vengė sunaikinti paskutinį vyskupą Lietuvoje.

Mirus Stalinui ir atėjus trumpam religinio persekiojimo atoslūgiui Lietuvoje, vysk. K. Paltarokas Panevėžio katedroje pats vienas iš karto konsekrovo du vyskopus: Telšių vysk. Petrą Maželį ir savo pavaduotoją bei įpėdinį – vysk. Julijoną Steponavičių. Vysk. K. Paltarokui Vilniuje mirus, jo kūnas buvo parvežtas į Panevėžį ir palaidotas katedros kriptoje. Laidotuvės buvo triumfalinės. Jo paskutinėje kelionėje iš Vilniaus į Panevėžį visuose miesteliuose ir net kaimuose minios žmonių jį sutiko. Laidotuvėse dalyvavo 5 vyskupai, daugiau 200 kunigų ir keliasdešimt tūkstančių tikinčiųjų. Lietuviai tikintieji parodė savo didelį prisirišimą prie tikėjimo, meilę ir pagarbą savo tikėjimo vadams – vyskupams. Komunistams buvo nemalonu ir jie skelbė, kad vysk. Paltarokas buvo kovotojas už taiką.

Ištisai duodu laišką, gautą iš Lietuvos apie vysk. V. Borisevičiaus gyvenimą kalėjime.

Iš paskalbėjimo su Algju

„A, taip, aš su juo sėdėjau kalėjime. Tai nepaprastų atminimų žmogus... Nepaprastai nuosirdus, geraldinkintis, malonus, gailestingas. Kitam padėti pirmasis skubėdavo, net tokiuose menkniekiuose, kai kaliniai prausdavosi, jis užpildinėdavo jiems vandenį. Gavęs ir menką siuntinėį (nes didelių nepėduodavo) iki smulkmenų dalinosi su kitais.

Buvo kantrus, grįžęs iš tardymo, dar padrasindavo mus nenusiminti. Buvo mušamas – kentėjo daug – buvo labai sutinusios kojos.

Kaliniai prašydavo, duodavo jam temas ir jis sakydavo jiems pamokslėlius. Beto ir kiekviena proga, ką nors dvasiško, pakeliančio pasakydavo. Buvo visų labai gerbiamas. Jam padarydavo ir kalėjimo vyresnieji šiokių tokių išimčių. Visada nešiojo sutaną, buvo nepalūžęs, tiesų labai ramus.

Kartą gavęs siuntinėį rado baltą maišelį ant kurio viršaus graži raudona rožė buvo išsiuvinėta. Jis priėjęs prie Algjo prašė gerai gerai išžiūrėti, ką ten įskaitys. Ir Algis išvingiuotuose rožės zigzaguose įskaitė „Švinta laisvė“. Kiek nuosstabaus džiaugsmo akimirka...

Greitai buvo vėl pakviestas tardymams ir daugiau negrįžo. Kaž kas iš prielankių ieškojo, jo, teiravosi, kur jis buvo nugabentas ir nuvykusios ten Rusijon, ėjo pas viršininkus teiravosi apie jį. Šis rimtai tarė: Jei jūs tikinčios, pasimelskite už jį. Jo jau nėra – jis sušaudytas.

Visoje Lietuvoje prieš komunizmo laikus buvo 708 bažnyčios ir 314 koplyčių. Šiuo metu yra uždaryta t.y. visai atimta virš 100 bažnyčių ir 310 koplyčių. Atimtos bažnyčios ar koplyčios yra naudojamos įvairiems kitiems tikslams. Jose yra įrengta kinai, teatrai, muziejai, paversta šokių salėmis ar sandėliais, o Šv. Kazimiero bažnyčioje Vilniuje yra įrengtas ateizmo muziejus.

LAISVAME PASAULYJE

MOKSLO IR KŪRYBOS II SIMPOZIUMAS bus Čikagoje lapkričio 22-25 d.d. Antano Dundzilos vadovaujama elektroninių skaičiavimo mašinų (kompiuterių) ir informacijos technologijos sekcija kviečia dalyvauti šios srities specialistus ir prašo juos skaityti 20 minučių pranešimus, kurių bus apie 3-4. Sekcija taipgi turės diskusijas tema "Šios technologijos įnašas lietuviškajam gyvenimui 1980 m." Pasiūlymus, pranešimų 200-300 žodžių santraukas anglų ir lietuvių kalbomis su paskaitininco darbo bei namų adresu, telefonu ir trumpu savo profesinės veiklos apibūdinimu prašoma siųsti iki rugsėjo 20 d. Antanui Dundzilai, 4339 W. 83 St., Chicago, Ill. 60652. Telefonai: namų – 312-582-2549, darbovietės – 129-844-0520. Panašų atšaukimą paskelbė ir biochemijos bei biologijos sekcija, kurią organizuoja dr. Antanas Butkus ir dr. J. Genys. Ji taipgi kviečia simpoziume dalyvauti biochemikus ir biologus, prašo 15-20 minučių referatų. Iki rugsėjo 20 d. biochemikai 100-300 žodžių referatų bei paskaitų santraukas siunčia dr. Antanui Butkui, 2370 Canterbury Rd., University Hgts., Ohio 44118 (tel. 216-932-9944), biologai – dr. Jonui Geniui, 8903 Orbit Lane, Sea-brook, Md. 20801 (tel. 301-459-5693).

FIZIKOS DR. VYTENIS M. VASYLIŪNAS rugpjūčio 13-14 d.d. dalyvavo Britanijos Sheffieldo universiteto moksliniame seminare ir skaitė paskaitą magnetosferos teorinių modelių sekcijoje. Dr. V. M. Vasyliūnas yra Massachusetts Technologijos Instituto profesorius Cambridge, Mass., dažnai dalyvaujantis koncertuose kaip pianistas ar vargonininkas, ypač su tėvu Izidorium. žymiuoju smuikininku.

ALOYZAS BARONAS rašo ne tik romanus, noveles, bet ir humoristinius eilėraščius dr. Aliūno slapyvardžiu. Šiuo metu jis yra paruošęs spaudai trečią humoristinių ei-

leraščių rinkinį "Alijošiaus 'apaturinti tris aktuales skyrius - "Kultūros krizė", "Pagundų obuoliai" ir "Balanos gadyne" Ligšiolinei jo humoristinei poezijai atstovavo du rinkiniai – "Valerijono lašai" ir "Trejos devyneros".

KUN. PROF. DR. PAULIUS RABIKAUSKAS, SJ, Romos Šv. Gregoriaus universiteto istorijos fakulteto dekanas, suredagavęs Lietuvos vyskupų I pranešimų tomą, ruošia spaudai II tomą. Pirmajame buvo sulaukti Vilniaus ir Žemaitijos vyskupų pranešimai Šv. Sostui, antrasis bus skirtas Seinų, Livonijos, Minsko, Lucsko ir Mogilevo vyskupų pranešimas Prof. dr. P. Rabikauskas, dėstantis diplomatikos ir paleografijos kursus Šv. Gregoriaus universitete, šiemet švenčia sidabrinį kunigystės jubilėjų.

SU BRITŲ KARALIŠKŲJŲ ŠEKSPYRO TEATRU Australijoje lankėsi aktorė Zhivile Roche (Živile Slekytė), buvusi torontietė. Ji yra baigusi Karališkąją Dramos Akademiją, debiutavusi Arthur Miller veikal "The Crucible" Škotijoje. Baigusi akademiją ir pradėdama dirbti

teatre ji turėjo pakeisti arba vardą, arba pavardę. Živilė pasiliko savo lietuvišką vardą, o pavardei pasirinko prancūzišką kvepalų pavadinimą. Ilgesnį laiką Ž. Šlekytė viešėjo Sidnėjuje ir turėjo progą susipažinti su vietiniu lietuvių jaunimu. Sidnėjuje ją globojo dail. Henrikas Šalkauskas. Australijos lietuviai stebėjosi, kad ji ne tik gražiai kalba angliškai, prancūziškai, bet ir lietuviškai. Gyvendama Toronte, Ž. Šlekytė dalyvavo skautų ir ateitininkų veikloje. Britanijon išvyko 1966 m., baigusi Toronto universitetą. Dabartinis jos darbas teatre nėra lengvas – per pastaruosius 12 mėnesių yra turėjusi tik 5 laisvas dienas.

BALYS AUGINAS, klevelandietis poetas, paruošė spaudai naują poezijos rinkinį "Žydinti dykuma".

PASAULIO PEDAGOGŲ KONGRESE Japonijoje, Tokijo mieste, įvadinę ir kartu pagrindinę paskaitą skaitė Otavos universiteto prof. dr. Antanas Ramūnas.

Petras Pakalnis

JUAN DOMINGO PERON

Nėra abejonės, kad vienas spalvingiausių Pietų Amerikos politikų yra Juan Domingo Peron. Du kartu buvęs Argentinos prezidentu ir išgyvenęs tremtyje 18 metų, jis vėl grįžo į savo kraštą ir įvairiomis intrigomis vėl įsiveržė į prezidentūrą, drauge įsivesdamas ir savo žmonelę Isabelitą kaip vice-prezidentę.

Juan Domingo Peron gimė 1895 m. spalio 8 dieną Labos mieste. Nenorėdamas ūkininkauti, jis pasirinko karininko karjerą ir, pasižymėjęs neeiliniais gabumais, buvo priskirtas Argentinos pasiuntinybėms Romoje ir Berlyne. Du diktatoriai – Hitleris ir Mussolini – jam padarė neišdildomą įspūdį. Sutikęs Hitlerį, jis taip rašė: „Kaip Vokietijos, taip ir mūsų ateitį nulems nepalaužiama diktatūra“.

Sugrįžęs į Argentiną, Peronas susidėjo su tais karininkais, kurie tikėjo, kad Argentina turi tapti Pietų Amerikos Vokietija. 1943 m. jie nuvertė prezidentą Castillo ir pavedė jo pareigas generolui Ramirez. Peronas tapo darbo ministru ir sumaniai ėjo savo pareigas. 1944 m. tie patys karininkai pakeitė Ramirez generolu Farrell. Tačiau kai Peronas pradėjo flirtuoti su Marija Ieva Duarte, 1945 m. jis buvo priverstas atstatyti. Bet neilgam. Darbininkų unijos, drąsinamos Peronui prielankių karininkų, paskelbė visuotinę streiką ir pradėjo demonstruoti prieš vyriausybę. Spalio mėnesio 21 dieną jis vedė Evitą ir sekančiais metais buvo išrinktas prezidentu.

Reikia pripažinti, jog keletą metų Peronas buvo geru prezidentu. Jis pakėlė darbininkų algas ir stengėsi pagerinti jų padėtį. Evita gi valdžios pinigais ir priverstomis aukomis šelpė beturčius ir tapo maža Argentinos madona. Jos ir Perono kultas nuolat augo. Kai ji mirė 1952 m. gerklės vėžiu, Argentinos piliečiai dėjo pastangas, kad popiežius paskelbtų ją šventąja. Bet Pijus XII turėjo gerų informacijų apie jos gyvenimą ir atsisakė tai daryti.

1951 m. Peronas buvo vėl perrinktas Argentinos prezidentu. Bet po Evitos mirties greitai paaiškėjo, kad vyriausybė eina prie finansinio bankroto. Ji išleisdavo daugiau pinigų negu gaudavo. Mat, būdama neutrali ir parduodama maisto produktus Europai per antrąjį pasaulinį karą ir po karo, Argentina tapo turtingiausia Pietų Amerikos valstybe. Savo izde ji turėjo apie du milijardus dolerių santaupų. Bet Perono vyriausybė beveik visus tuos pinigus prашvilpė. Be to, suvalstybinta pramonė pragyveno stagnaciją, o pinigų vertė krito. Net darbininkai pradėjo stebėtis, kad už pakeltas algas jie begalėjo mažiau nusipirkti. Peronas nepravedė reikalingos žemės reformos, įvedė spaudos cenzūrą, pradėjo atstatyti jam nepalankius teisėjus ir profesorius, ir daugelį sau priešingųjų susodino į kalėjimus.

mus. Trumpai, Peronas tapo diktatorium. Kai jis panaikino tikėjimo pamokas mokyklose ir norėjo įvesti skirybas bei legalizuoti paleistuvių namus, jis užgavo pažnyčią ir prarado susipratusių katalikų simpatiją. Be to, Argentinoje sklido gandai, kad jis turi 14 metų sugulovę.

1955 m. rugsėjo mėnesį prieš Peroną sukilo kariuomenė ir privertė jį atstatyti. Pagyvenęs keliose P. Amerikos valstybėse ketverius metus ir nematydamas galimybės grįžti į prezidentūrą, jis apsigyveno Madride. Ten jis palaikė ryšius su peronistais Argentinoje. Šiais metais grįžo, į Buenos Aires vienam mėnesiui ir buvo šiltai sutiktas. Grįždamas į Madridą, jis rėmė Hector Campora kandidatūrą, kuris kovo mėnesį buvo išrinktas prezidentu. Bet šis netrukus atsistatė ir Argentinos prezidentu tapo Perono sekretoriaus žentas Raul Lastiri.

Šių metų rugsėjo 23 d. Argentinoje įvyko prezidento rinkimai ir Peronas užėmė prezidento vietą. Tačiau kas būtų Argentinos prezidentu, jos vidaus problemos nesiduos lengvai išrišamos. O jų yra daug. Marksistai ir fašistai kovoja Buenos Aires gatvėse. Kai Peronas pirmą kartą grįžo į Argentiną, kairieji ir dešinieji susisaudė Ezeiza erodrome ir 100 žmonių krito, o keli šimtai buvo sužeisti. Kairiųjų ginkluotos gaujos terorizuoja valdininkus ir biznierių. Per paskutiniuosius dvejus metus buvo suimta 200 žmonių, iš kurių jos išreikalavo 80 milijonų dolerių. Todėl kai kurios JAV bendrovės atsaukė savo tarnautojus namo. Jautienos eksportas, stambiausias pajamų šaltinis, smarkiai nukrito. Nepaisant, kad Perono žmona Isabelita nusidažė plaukus šviesiai ir pamėgdžioja Evitą, ji žmonių nepatraukia. Jos paveikluose žmonės pradėjo bdyti akis. Peronas negaluoja širdimi, baigia 78 metus amžiaus, greitai pavargsta ir sunkiai gali susikoncentruoti. Tačiau tuo tarpu jis buvo vienintelis kandidatas į prezidentus, priimtinas masėms ir kariuomenei. „Jei jis“, taip pareiškė vienas žymus komunistas, nepakeis greitai ir nuodugnai Argentinos struktūros, tada tai padarys jaunimas su juo ar be jo“.

PER ANKSTYVAS
DŽIAUGSMAS

Stambiausiomis raidėmis paskutinis M. Lietuvos numeris pirmame puslapyje paskelbė, kad jau bus įnešti rankpinigiai už jaunimo stovyklą. Nuvyko vyrai su pinigais. Ir štai japonas užgieda kitą giesmelę. Jis noris ne 100.000 kruzeirų, o tik milijoną. Girdi, jis nesupratęs naujųjų pinigų ir todėl per mažai tepaprašęs. Mūsų vyrai tik apsisuko ir išvažiavo. Tokios sumos vieta ir neverta, ir būtų neįmanoma mums greitai laiku sukelti. Dabar toliau bus ieškoma kita, mums patogi ir prieinama kaina vieta. Nuo stovyklos isigijimo dar neatsisakys. J.K.

Padų kasytojo pareigos

Seniau karaliai turėjo juokdarius. Taip sakant, buvo labai linksma ir karaliui ir juokdariusiui. Bepiga buvo turtingam, gi šiais laikais visi turtingi, juokdariai išėjo iš mados, gi žmogui vis tiek reikia gyventi, kad kas nors paguostų. Taigi, šiais laikais visi baisiai nori įsigyti padų kasytoją, o kai nerandama, tai jo pareigas, taip sakant, gali gerai atlikti ir mūsų spauda. Juk kam gi kitam ji reikalinga? Va, žmogus pareini iš darbo, atsipūti, pasižiūri televizijos, nupiauni žolę ir suskaitai procentus. O paskui skaitai laikraščius. Vis sutikimai, jubiliejai, visokios šventės ir visokios programos net miela. Vis gerai, vis stebuklingai, vis nuostabiai, vis žvaigždžių žvaigždžiausiai. Tiesiog malonumas skaityti, ir virškina geriau ir jokie ten daktarai geresnio priedo žmogaus savijautai nebeišgalvotų. Malonų, gera, jauku. Visi lietuviai niekas daugiau tik vaidintojai, nuostabūs šokėjai, tiesiog į pelus sumala visus ligi šiol atsiektus meninius laimėjimus. Skaitai, ir niekas tavęs neerzina, malonu, net gera. Niekas netrukdo patriotiško valgio dešrų, kopūstų ar kugelio virškinimui. Taip ir turi būti. Tokia juk ir laikraščio pareiga.

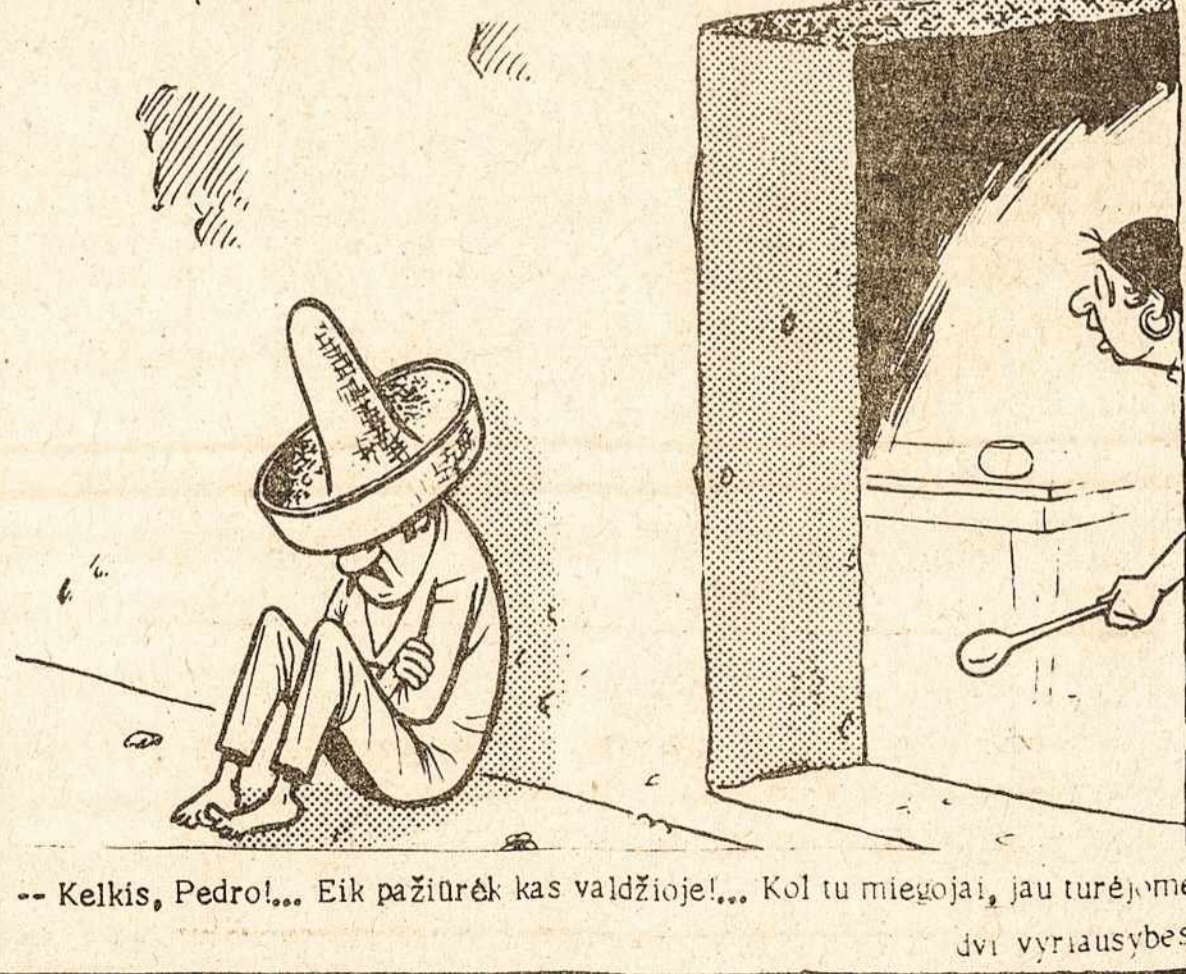
Tiesa, pasitaiko kokių nors nesubrendusių, kurie paima ir parašo, kad kas nors nelabai gerai nupaisė, nelabai gerai dainavo ir iš viso nebuvo žvaigždžių žvaigždžiausias, aukščių aukščiausias, nenešė, taip sakant, dainos ir muzikos bangomis mūsų tiesiog į Lietuvą. Visi tokie rašėjai reikia perduoti

mūsų veiksniams, kad juos nubaustų, kokių nors ilgų prakalbų priverstų klausyti, ar kur nors į kokias valdybas išrinktų. Juk tokie parašymai, kad paroda nelabai gera buvo, kad nelabai gerai vaidino ar dainavo, yra tiesiog kenkimas lietuvių reikalui, o tokių žinių skaitymas gali tiesioginiai pakenkti patriotinio valgio virškinimui. Mūsų spauda turi eiti ne kokio ten tariamo vertintojo, bet padų kasytojo pareigas.

Spauda yra reikšmingas dalykas, bet jei ji nieko negiria, jei ji žmogaus nekelia į žvaigždenybes, kur ten kokie astronautai skrajoja, tai ta spauda yra tikras mūsų priešas, o ne tarnaitė. Spauda turi būti mūsų garbintoja ir mūsų gynėja, o gi padus kasydama, turi labai švairiom pirštinėlėmis mūvėti, kad, gink Dieve, koks nors nagelis nebrūkšteltų per skaudžiai. Šiais laikais viskas yra labai preciziška, tai koks nors mažas nago netikslumas gali išstisus dešimtmečius aukštybėmis skriejančią žvaigždę, kaip kokį nemokšiką subūdavotą rusišką satelitą, žemėn nuleisti.

Jeigu žmogus turi pavalgyti, nešioji nailonus ir sklepas tavo gerai įrengtas, tai ko tau daugiau bereikia. Nieko nereikia, tik padų kasytojo, kad tavo garsas didėtų, ir vis kiltum į tas nuostabias aukštumas. Spauda turi tau papades glostyti, kad tavęs kokis nors neramumas negraužtų ir tavo miegui ir kraujo spaudimui nekenktų. Laikraštis juk turi rūpintis žmogaus sveikata. Tesinys 8 psl.

PIETŲ AMERIKOJE...

-- Kelkis, Pedro!... Eik pažiūrėk kas valdžioje!... Kol tu miegojai, jau turėjome dvi vyriausybes

VILNIAUS BAŽNYČIOMS NUPLĖŠĖ KRYŽIUS...

Užsienį pasiekė Vilniuje leidžiamas "Literatūra ir menas" žurnalas dvidešimt antrasis numeris. Pirmasis leidinio puslapis uždengtas dideliu dailininko Algimanto Švažo raižiniu. Tai medžio raižinių dipticho "Vilnius" pirmoji dalis. Plačiai išrežtoje juostoje ties miesto panorama, įrašyta "Metropolis Vilna Litvaniae 1323 1973".

Algimantas Švažas yra gabus, talentingas grafikas. Tačiau jis mokslininkas, taigi sovietinėje mokykloje, į jo kraują įsigėrė "socialistinio realizmo" diktatas. Kad ir kaip, atrodo, tolimos architektūrinės temos, etninės temos, nuo "socialistinio realizmo" demonstracijos -- ir čia jos įvedamos į teksto visumą. "Socialistinio realizmo" brutalumas čia akivaizdžiai žudo dailininką grafiką, paverčia Algimantą Švažą melagiu. "Socialistinio realizmo" verčiamas Švažas išduoda tikrovę, istorinį realizmą -- ir tuo jį kaltins bešališkosios istorijos teismas.

Sakykite, ar jūs nenustebsite, jeigu kokiam nors grafikos kūrinyje

rastute garsias pasaulio krikščioniškas šventoves be kryžių. Prieš šimtmečius įtvirtintų kryžių ant šventovių kupolų dailininkai realistiškai nesikesina šaltinti.

Tęsinys 9 psl.

BADO PAVOJUS

Šiomet kai kurioms Azijos ir Afrikos valstybėms grėšia bado pavojus. Taip, pavyzdžiui, alkanos žmonių minios pradėjo daužyti Bombėjaus gatvėse turtuolių automobilius, o Agros mieste išplėšė javų sandėlius. Spėjama, kad išdegus javams ir dvesiant gyvuliams nuo sausros, jog Indijoje apie 200 milijonų žmonių turės badauti. Badaus taip pat Bangladeš, Ceilono ir Filipinų piliečiai, nes tuose kraštuose mažai iškrito lietaus. Sausra palietė ir Kinijos dalį.

Pirmieji pavojaus ženklai pasirodė Indijoje praėjusį rudenį. Provincijose, kurios dažnai pergyvena sausrą, 1972 m. buvo prikulta 60 proc. mažiau javų negu numatyta. Indijos vyriausybė skelbė, kad nori sudaryti 10 milijonų tonų atsargą, bet sudarė tik pusę tiek. Kadangi žmonių prieaugliui kasmet reikia tarp 4 ir 5 milijonų tonų maisto atsarga pasidarė labai nežymi. Kai kiti stengėsi atkreipti vyriausybės dėmesį į bado pavojų, jiems buvo šiurkščiai atsakyta. Užsienio reikalų ministerija prašė svetimtaučių žurnalistų nevažiuoti į sausros paliestas vietas, nes, girdi, jai nusibodo skaityti apie pasibaisėtinus dalykus Indijoje. Bet tie dalykai yra tikri. Indijos vyriausy-

bė leidžia žmonėms pirkti kas mėnesį 9 kilogramus maisto ir suvalstybino javų pardavinėjimą. Tačiau turtingesnieji ūkininkai išslapsė javus ir pardavinėja juos aukštomis kainomis juodoje rinkoje. Žmonių eilės stovi valandų valandas prie maisto krautuvių 44° karštyje ir kartais nieko negauna. Badaują mažžemiai apleidžia namus ir eina elgetauti į miestus. Bangladeš praėjusiais metais gavo 2 milijonus tonų ryžių mažiau negu tikėjosi. Ceilone 1972 m. derlius buvo trečdaliu mažesnis kaip paprastai.

Afrikoje yra dar blogiau. Neseniai laikraščiai rašė, kad sausra palietė 6 Afrikos valstybes: Senegaliją, Mauretaniją, Mali, Aukštąją Voltą, Nigerį ir Tšadą. Alkani Voltos žmonės lipa į medžius be lapų ir valgo sausus pupurus, nes nieko kito neturi. Kai kurios vietos nematė lietaus nuo 1968 m. Kur seniau ganėsi gyvuliai, dabar pūna jų kūnai. Mauretanijoje pastipso 80 proc. galvijų ir kai kuriose vietose ant kelių kas du žimtai žingsnių stypso dvėselenos. Vienas diplomatas tvirtino, kad sausros ištiktos valstybės gal atsigaus tik po penkerių metų. Tuaregu ir Tulanu nomadai piovė gyvulius ir ištroškė gėrė jų kraują.

Specialistai jau prieš 5 metus sakė, kad Sachara slenka į pietus, bet 6 aukščiau minėtų valstybių vyriausybės nedarė jokių maisto atsargų ir nenorėjo daleisti, kad negalės padėti savo tautiečiams. Dabar ištikus nelaimėi, ir norėdamas negali jiems padėti. Visų pirma tik 2 valstybės turi uostus ir tie patys yra užkimšti. Transportais keliais niekuomet nebuvo geras laikas. Birželio viduryje turėtų prasidėti lietus. Tačiau ekspertai sako, kad jis nepajėgs atgaivinti žemės ir greičiausiai esamus kelius pavers dumblynais. Tokiais keliais bus neįmanoma nuvežti toli gyvenantiems ūkininkams Europos ir JAV prižadėtos pagalbos. Alžiras nusiuntė į Tšadą keletą lėktuvų su maisto produktais ir siunčia dvi karavanas sunkvežimių į Mali ir Mauretaniją. Ekonominė Europos Bendruomenė prižadėjo duoti 20 milijonų dolerių, Prancūzija 6 milijonus, o JAV 156.000 tonų maisto. Išskyrus Alžirą, deja, nei viena Afrikos valstybė nesiskubina padėti badaujantiems.

Prieš 10 metų 31 Afrikos valstybė pasirašė dokumentą, kuriuo buvo įsteigta Afrikos Vienybės Organizacija. Tos organizacijos centras yra Abisinijos sostinėje. Šių metų gegužės mėnesio pabaigoje Afrikos Vienybės Organizacija šventė dešimtmetį ir turėjo pripažinti, kad absoliučiai nieko nenuveikė. Nors ji išleidžia kasmet virš 4 milijonus dolerių, bet vegetuoja diena iš dienos, keikia senus kolonistus ir riejas savo tarpe. 1965 m. ji priėmė rezoliuciją vartoti jėgą, jei Rodėzijoje pasilikis nelegali vyriausybė. Jei Anglija jos per dvi savaites nesudoros, visi organizacijos nariai nutrauks diplomatinis santykius su Anglija. Rodėzijos vyriausybės pasiliko ta pati

UŽ LIETUVĄ

Su apgailėstumu prisimenant neseniai iš šio pasaulio iškeliavusį mūsų garbų misijonierių a.a. tėvą Joną Bružiką, prisiminiau ir atmintinas, jo pravesas, rekolekcijas, tuoj po karo Vokietijoje, Biberacho lietuvių D.P. stovykloje.

Buvo paskelbta, kad atvyks tėvas Bružikas prvesti mums rekolekcijas, kurios bus skirtos už Lietuvą. Mūsų kolonija nebuvo didelė, daugumoje buvome katalikai. Kaip ir visur, taip ir mūsų tarpe, buvo neapraktikuojančių katalikų ar abejingų religijai. Kadangi rekolekcijos buvo skirtos už Lietuvą, tai neatsirado tokių, kurie nebūtų jās lanke

Rinkomės klausytis to žymaus mūsų misijonieriaus pamokslų. Jis kalbėjo nuoširdžiai, paprastais žodžiais, tai mus pabardamas, tai pagązdindamas, tai Dievo gailestingumu nuramindamas. Po pamokslų atėjo išpažinčių klausymo diena. Daugumai išpažintis nesudarė sunkumų, bet neapraktikuojantiems kilo klausimas, kaip čia pasielgti: neisi -- būsi nepilnai atlikęs rekolekcijas, ir tuo pačiu nebūsi atidavęs savo aukos Lietuvai. Atlikti išpažintį ne taip lengva ryžtis, kai tiek daug metų nebuvo prie klausyklos prisitartinę. Atrodė, kad tą sprendimą išsprendė meilė Lietuvai. Daugumas save nugalėjo.

Išpažinčių klausymo dieną sėdžiu bažnyčios suole ir matau visus, kurie tas dienas klausėsi pamokslų. Greta manęs sėdi viena ponija, ir kažkodėl žvalgosi nervindamasi. Ta ponija buvo vieno mūsų veiklaus visuomenininko, visų gerbiamo inž. S. žmona. Atsigręžusi į mane, ji, su ašaromis akyse, tarė: „Ponia, mano vyras prižadėjo man atlikti išpažintį. Aš jį seku ir jaučiu, kad jis nesiryžta. Žiūrėkite: jis tai stoja eilėn prie klausyklos, tai vėl iš jos pasišalina. Dieve, ką aš turiu daryti?“

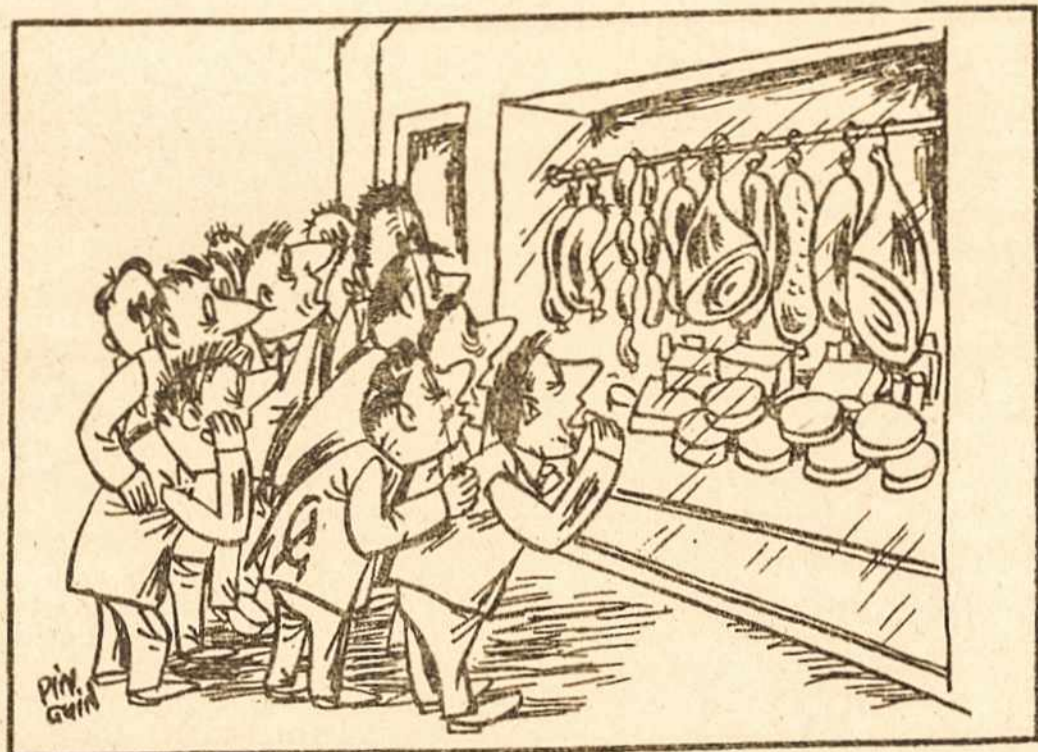
Imu ir aš jį stebėti. Ir matau, kai jis bando stoti eilėn, o jaunesnieji nori jam eilę užleisti, jis padėkojęs, pasitraukia. Kova jame, atrodė, vyko nemaža. Pagaliau jis vis tik prisitartinė. Meilė Lietuvai nugalėjo... Reikėjo pamatyti, kokių džiaugsmu tada nušvito tos ponios veidas.

Ant rytojaus tėvas Bružikas savo atsisveikinimo pamokslą baigė šiais žodžiais: „Esu nepaprastai jums dėkingas už tokį skaitlingą rekolekcijų lankymą. Šias rekolekcijas laikau pasisekusias ir jomis esu labai patenkintas, nes čia pas jus man pasisekė sugauti kelias „stambias žuvelės“. Tos stambios žuvelės -- tai tie, kurie buvo nuo Bažnyčios nutolę. Džiaugiuos ir nuoširdžiai jums dėkoju, ypatingai tiems, kurie po 25 ar 40 metų vėl surišot savo saitus su Bažnyčia. Telaimina jus Dievas.“

Sunku sužinoti, ar jie savo saitus su Bažnyčia surišo nebenutrūkstamai, ar tik tų rekolekcijų metu, kurios buvo skirtos už Lietuvą.

Sofija Gr.

SOVIETINIŲ TURISTŲ PAŽINTIS SU KAPITALISTINE VALSTYBE

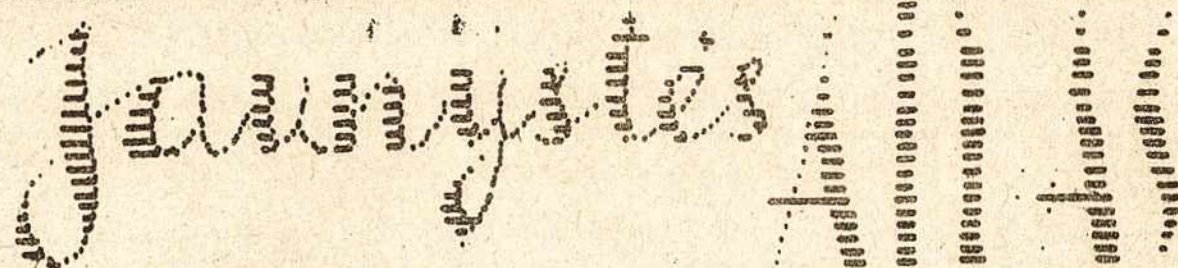
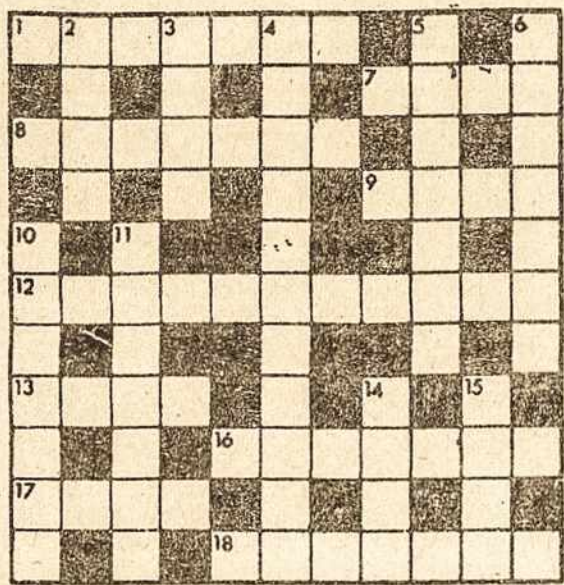

Ekskursijos politvadovas:

-- Draugai, netikėkite, tai priešo propaganda!

Turistas:

-- Aš kumpio kvapą ir per stiklą užuodžiu. Kodėl tau, drauge politvadove, seilės varva?

ŠALTINĖLIO KRYŽIAŽODIS NR. 1
Paruošė Aleksandras Geras

Skersai
1 Ji šviečia kiekvieną dieną. 7 Daro mil-
tus. 8 Jas papuošiamo per Kalėdas. 9 Že-
nė apsupta vandens. 12 Taip kalba mūsų
tėveliai. 13 Nemunas ir Neris yra Lietu-
vos ----. 16 Didelis. 17 Ne šitas bet ----
18 Tolinios šiaurės gyventojas.

Zemyn
2 Dārasi didesnis. 3 Sakoma išvarant. 4
Mūsų mergaitės. 5 Pavadino. 6 Mėnuo.
10 Auga ant galvos. 11 Man nepatiko.
14 Rytoj in si, bet vakar ----. 15 Lietuvių
mėgstama medžių sunka.

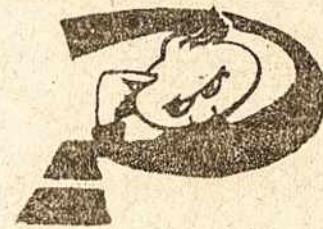

KAS ČIA PRAĖJO?
Sniege pastebėjau keletą pėdsakų ir juos nu-
piešiau. Kurie jums žinomi?

ATSAKYMAI: Skersai - 1 saulė, 7 mala, 8
egutės, 9 sala, 12 lietuviškai, 13 upės, 16
stambus, 17 anas, 18 eskimas. Zemyn - 2 au-
ga, 3 lauk, 4 lietuviškas, 5 pašaukė, 6 vasaris,
10 plaukai, 11 nemėgėu, 14 ėmėi, 15 sula.
PĖDSAKAI: 1 - automobilis, 2 - katė, 3 - vo-
verė, 4 žvirblis, 5 arklys, 6 žmogus, 7 šuo.

**PSICHOLOGINIAI
TESTAI**

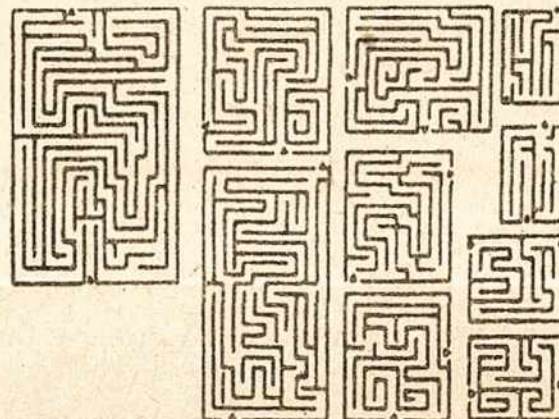

Spausdiname psichologinius testus, kurie padės
jums patikrinti savo orientaciją.

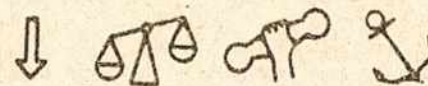
1. Įvairiai tarpusavyje jungdami šiuos paprastus ele-
mentus, sudarykite įvairias figūras. Sprendimui ir
piešimui skiriama 10 minučių.

2. Per 3 minutes suraskite išėjimus iš visų labirintų.

3. Pasakykite, ką simbolizuoja visi šie piešiniai.
Sprendimui - 1 minutė.

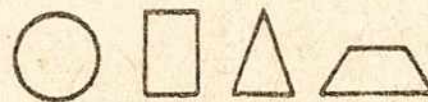
4. Papildę šį piešinį dar keliomis linijomis, per 15
minučių nupieškite 15 figūrų.

5. Kuri iš šių 5 figūrų yra paslėpta paskutiniajame
brėžiny? Sprendimui - 3 minutės.

6. Įvairiai derindami šiuos elementus, per 6 minutes
sudėkite porą piešinių. (Figūras galite didinti, ma-
žinti ir talpinti vieną į kitą.)

ALGIMANČIAS

VINCAS PIETARIS

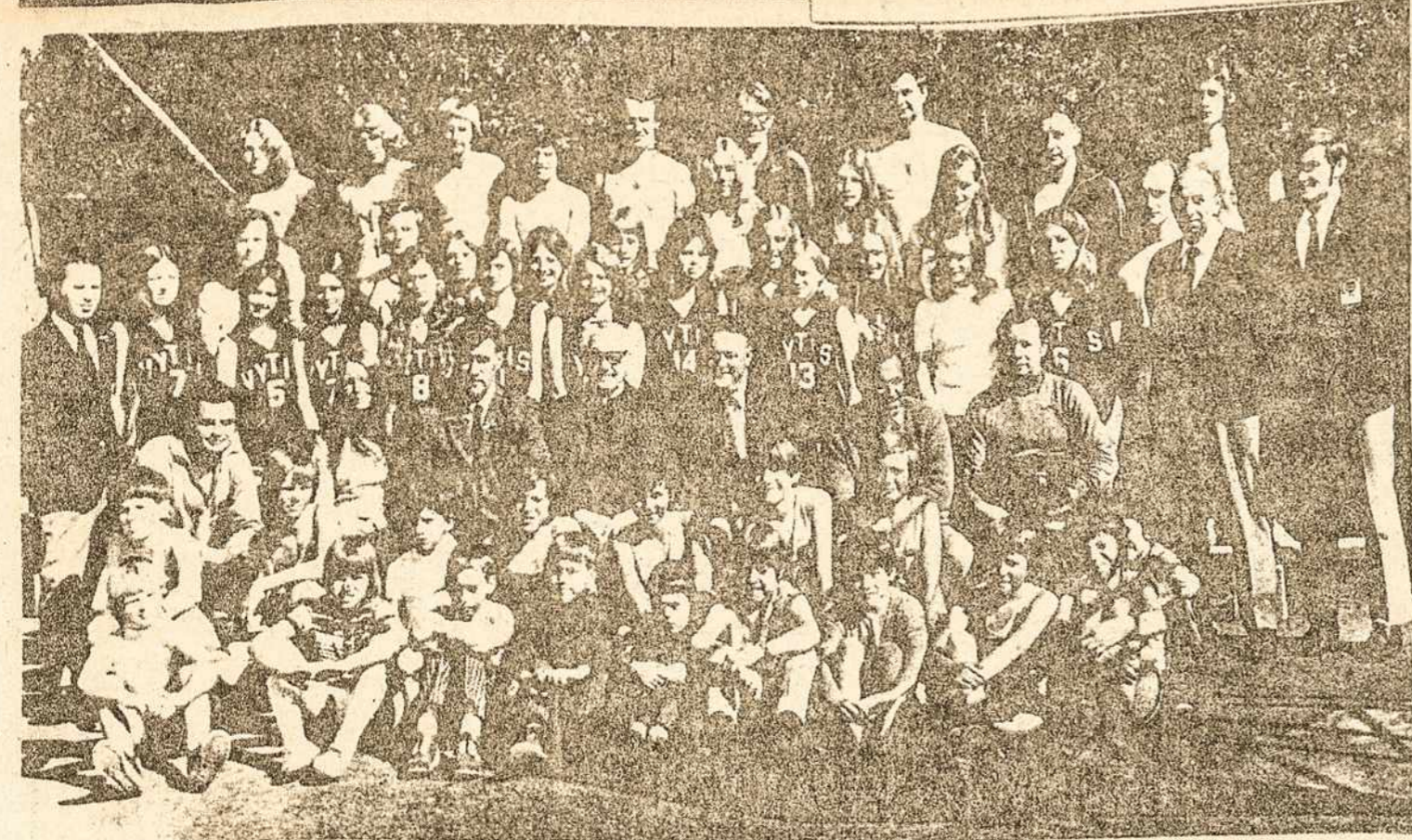
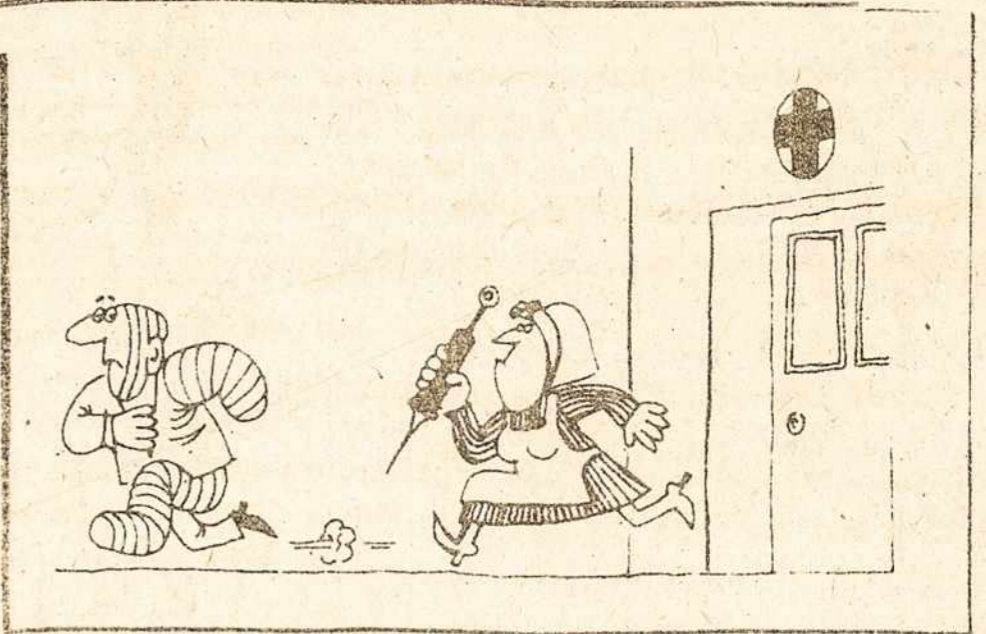
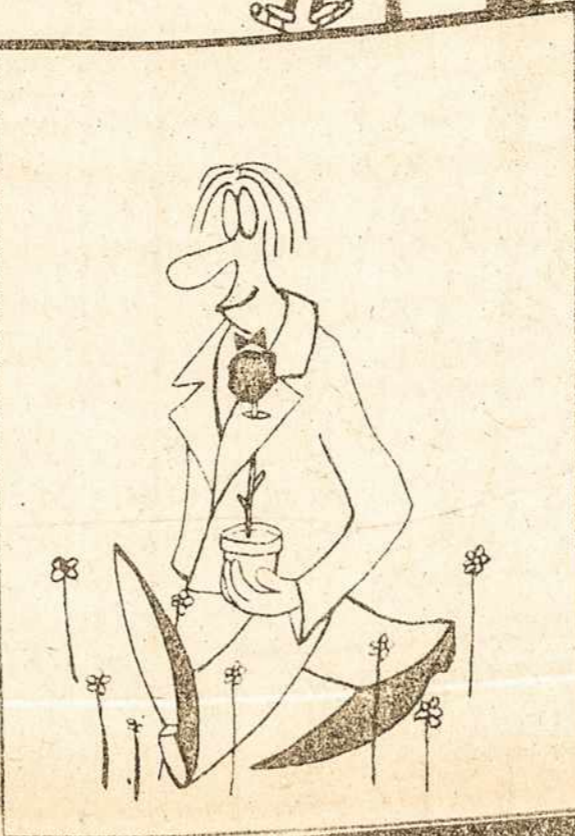
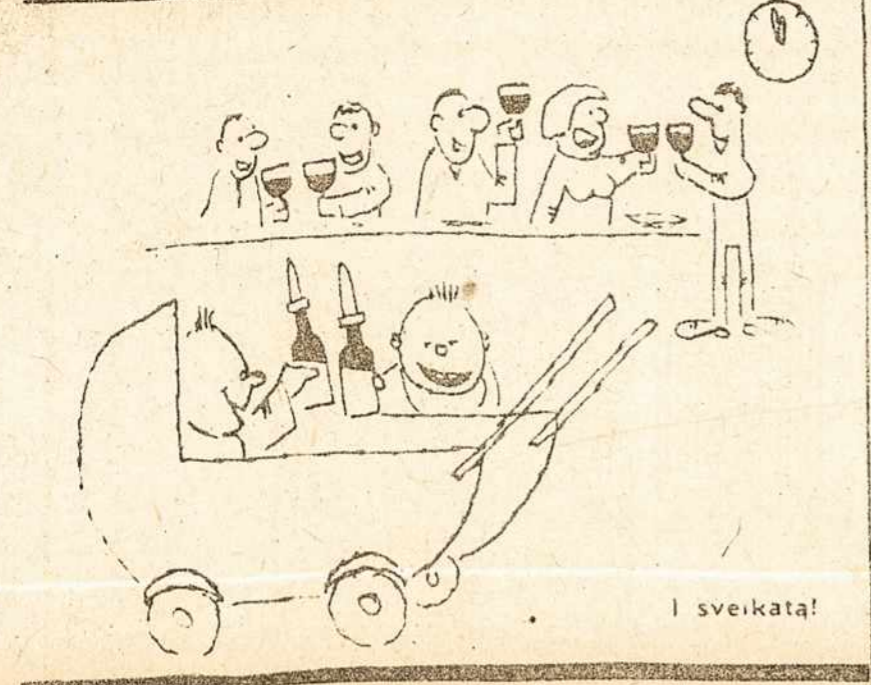
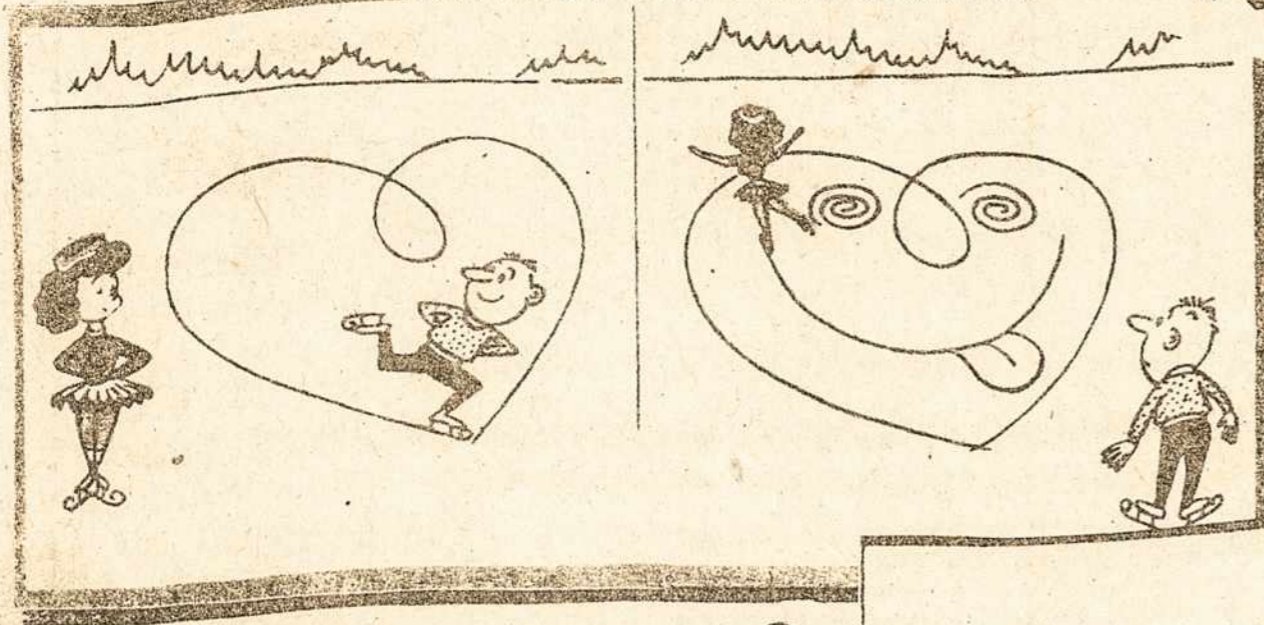
"ROMANAS KARTĄ IŠ-
SITARĖ, KAD PAS JI
ESAS KOKS TAI KŪ-
NIGAİKŠTIS, AR KUNI-
GAİKŠČIO SŪNUS, KURIS
JAM DAUG NAUDOS
ATNEŠAS. BET KUR JIS
-PILYJĖ AR KALĖJIME-
-NIEKAS NEŽINO!.."

MŪSŲ LIETUVA lažiesiems Linksmiau!

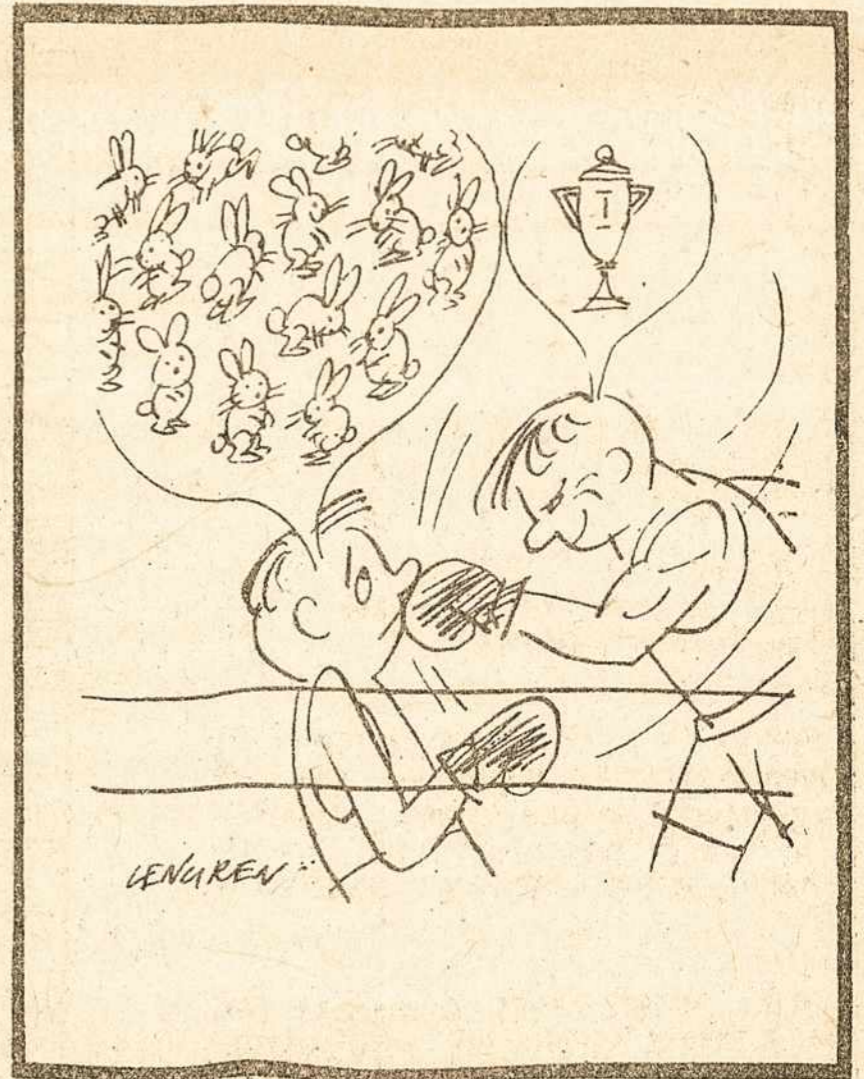

Juodkrantės laivo ūdnytės Kaziuko mugėje prie savo prekystalių.

B. Juodelio nuotr.

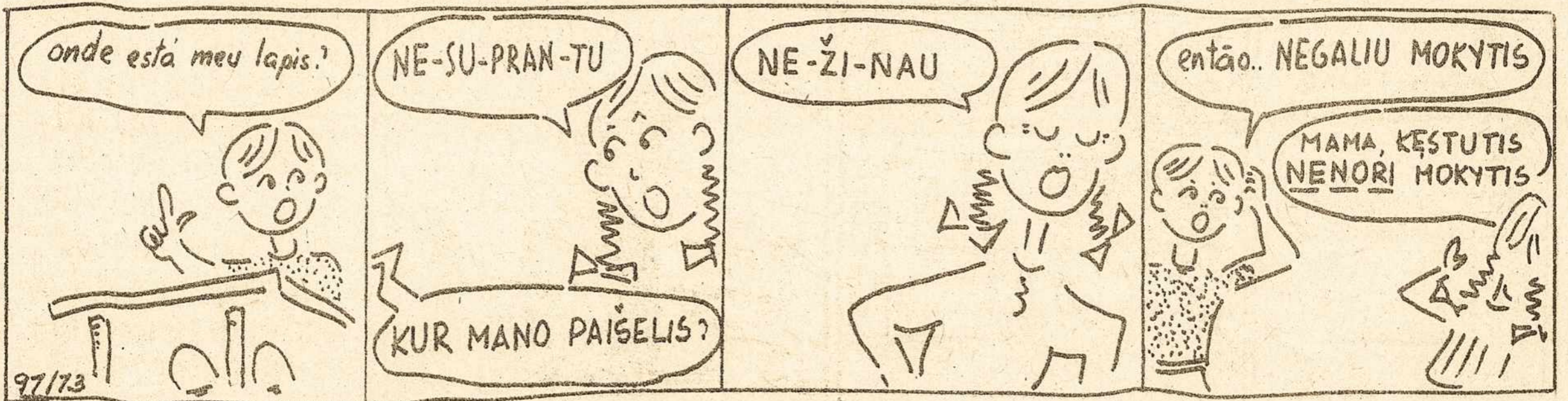

Adelaidės "Vytis", kurie bus sekančių Lietuvių Dienų sporto šventės rengėjai.

IRUTĖ IR KESTUTIS

D. BASTYS

97/73

LITERATŪRA • DAILĖ • MOKSLAS

JURGIO BALTRUŠAIČIO

ŠIMTMETIS (PABAIGA)

Taip 1943 metais gruodžio mėn. 24 dieną jis staiga susirgo širdies nusilpėjimu ir plaučių sklerose. Vilties išgyti nebuvo ir jau sausio 3 dieną 1944 metų jis mirė be didelių kančių.

Paskutiniiais savo gyvenimo metais jis skusdavosi, kad diplomatinė tarnyba jam neleido atiduoti savo tautai, tą ką jis privalėjo, kaip poetas ir rašytojas.

Būdo atžvilgiu Baltrušaitis buvo švelnios ir geros širdies. Padėjo visiems, kam tik galėjo. Buvo daugiau tylus, susimąstęs, nemėgo triukšmo. Savo visuomeniškas politiškas pažiūras jis taip aptaria savo autobiografijoje: Dėl savo visuomeninių bei politinių pažiūrų tiek galiu pasakyti, kad jau mano kilimas iš šio pasaulio mažųjų galėjo manyje išauklėti tik vieną jausmą ir vieną įsitikinimą, kad didžiausia žmogaus pareiga yra nuolatinė kova dėl bendro gyvenimo. „kurs būtų visiems lygiai pilnas ir teisingas“.

Evangelija buvo jo viena mėgstamiausių knygų, dažnai jas skaitydavo ir mėgdavo šį Evangelijos posakį: „Apsivilkite meilės drabužiu“. (Koks gražus posakis).

Jurgio Baltrušaičio literatūrinis palikimas yra didelis. Rusų kalboje trys poezijos rinkiniai: žemės laiptai, kalnų takas ir Lelija ir Piautuvus (Paskutinis rinkinys rankraštyje). Jis išvertė į rusų kalbą keliasdešimt tonų pasaulinių rašytojų. Yra jo vertimų ir eilėmis. Prie jo literatūrinio palikimo reikia taip pat priskirti keliolika straipsnių literatūros ir meno klausimais ir keletas beletristikos dalykėlių.

Lietuvių kalboje jis paliko du eilėraščių rinkinius: „Ašarų vainikas“ - dvi dalys ir „Aukuro dūmai“, be to satyrinę poėmėlę „Žiurkes į kartuves, nebaigtą poėmą „Dulkės ir žvaigždės ir dar keletą nebaigtų eilėraščių.

Jurgis Baltrušaitis nuo pirmo iki paskutinio eilėraščio yra poetas - mastytojas, susikaupęs ties amžinybės gelmėmis, noris apripti ir suvokti žmogaus ir visatos santykina.

Jis pradėjo savo literatūrinį kelią, kaip jau buvo anksčiau minėta pirmoje rusų simbolistų gretoje, o jų tikslas buvo prisimint per kasdieninę patirtį iki amžinų būties tiesų Dieviškojo prado ieškojimas ir amžinumo troškimas visur pasireiškia Baltrušaičio poezijoje. Tai simbolizmo programa, kuriai jis liko ištikimas iki mirties.

Baltrušaičio rusiškoji poezija buvo aukštai vertinama Rusijoje jo amžininkų tarpe. To laiko literatūros kritikai įžiūrėdavo joje lietuvišką dvasią, nors Baltrušaitis niekad nėra minėjęs savo rusiškuose eilėraščiuose Lietuvos vardo. Bet jis buvo žinomas kaip lietuvis, nes savo kilmės niekada neslėpė. „Žemės laiptai“ pirmasis eilėraščių rinkinys rusų kalba buvo išverstas į italų į bulgarų kalbas. Yra jį išversti ir į lietuvių kalbą,

vertimas Jono Valaičio charekteringas.

Čia noriu parašyti vieną eilėraštį iš šio vertimo.

MELSKIS TAM

Kuris gyventi leido, samanom, gélém
Ir deimantui žvilgėti, žemėj paslėptam,
Kas ramų džiaugsmą teikia ankščiau, pakelém
ir grakščią šviesą debesin aukštan.

Benamę bangą siųsdams bėgti tamsumon,
Jis tinkamu laiku jai krantą padabos
Ir užiančią paskatins miego gilumon
Ant rūpesčių ir ilgesio ribos.

Pasaulį gaubia Jis alsavimu, audru
Žaibais sugriauti Jo vidunakty tamsiam
Sušvinta jūroje paviršiumi žydrų
Suteiks ramybę - širdžiai, protui Jis tavam -
Tad meiskis Jam.

Lietuviškuose eilėraščiuose, kurie pasirodė daug metų vėliau Baltrušaičio poezijos pagrindai nepasikeitė. Savo kūryboje jis išliko idealistas, ieškas dieviškojo prado, liko simbolistas gal būt vienintelis ir paskutinis Europos literatūroje.

Tačiau į jo poeziją įeina nauji motyvai, tai lietuviškosios gamtos, sodžiaus, Lietuvos senovės motyvai, kurie praturtina jo poeziją, padaro ją konkretesnę, daugiau prie žemės. Rusiškoje poezijoje jis ieškojo daugiau metafizinių ir abstrakčių teisių o lietuviškoje jis nusileidžia į gimtąją žemę ir jos buitį, Rusiškąją poeziją jis rašė kaip žmogus iš kažkur, o lietuviškąją jis rašo kaip lietuvis susirūpinęs savo tauta ir jos ateitimi.

Reikia atsiminti, kad jo lietuviškoji poezija gimė II Didžiojo Karo verpetuose, kurie dažnai atitraukdavo poetą nuo amžinų tiesų ieškojimo į dienos realybę, kurioje sprendėsi tautų likimas. Kas bus su Lietuva, kur jos gyvybės šaltiniai kur glūdi jo ištvėrmė šitame baisiame pasaulio gaisre, tokios mintys kyla poetui.

Blatrušaitis nori būti ne šiaip poetas, bet tautos gyvybės saugotojas, jo išminties ir ištvėrmės skelbėjas. Jis nori guosti savo brolius sunkiais laikais, kad jie nepalūžtų dvasia. Jo poezijoje atgimsta senosios Lietuvos vaizdas, su šventomis giriomis, aukurų dūmais žynių išmintimi.

Lietuvos dabartį poetas mato vargo ir kančios kelyje. Jo eilėraščiuose lietuvių tauta eina sunkų Golgotos kelią. Tačiau nežiūrint jos kančių, poetas nėra pesimistas, jis tikisi, kad ji ištvėrmės sunkius mėginimus ir sulauks geresnio rytojaus.

MOTINE ŽEME

Lietuvos vargingas vaizdas poeto vaizduotėje buvo išspaudęs nuo pat kūdikystės dienų. Yra labai žinoma jo, Lūšnos daina. Pakrypusioje lūšnelėje ir vargdienio dalyje jis matė ne tik savo tėvynės veidą, bet ir savotišką visos žmonių būties simbolį. Poetas nieko nekaltino, tik mylėjo savo skurdo brolius ir jų lūšneles.

„Aš daug žinau karalių rūmų -
Bet ten man stigo pirkios dūmų -

Sako jis viename eilėraštyje
Arba:

„Aš garbinu vargdienio baldus...
Tiesa, jie vargino pašone,
Bet man sapnai ten buvo saldūs
Prieš šio gyvenimo kelionę“.

MOTINE ŽEME

Motina žeme, kryžiais nustatyta,
Ižiebė amžiai amžiams tavo ryta
Amžių pušynus tvėrei, tu, žiemkente,
Kai tavo pili amžių vargas rentė...

Bet tavo aušros aušo pamažėle.
Ir tavo saulės takas neapžėlė,
Nes tvirtos viltys guodė širdį drasia,
Pergalės dienai auklėdamos dvasia.

Todėl priverkus žemės ašaruve,
Atpildo saulės drasiai lauk, lietuvi -
Nevysta, ką tu ilgus amžius gynei,
Ir tvartis tavo kryžiai ažuoliniai...

LŪŠNOS DAINA

Vienas iš būdingiausių, o kartu ir lietuviškiausių Baltrušaičio poezijos bruožų yra jo visatos mistika. Jo kilmės reikėtų gal ieškoti mūsų prosenelių tikėjime, kuris buvo panteistiškas. Jie visuose daiktuose ir reiškiniuose įmatydavo dievybę ir ją garbino.

Atėjus krikščionybei, lietuvis sustojo garbinti gamtą ir jos reiškinius, bet jame išliko visatos mistiška meilė.

LŪŠNOS DAINA

Kurčia motutė jau nebegirdi,
Kas glostė, būrė jaunystės širdi...
Tik sniokščia sodo lapai atsargūs,
Kad nepažeistų jos viso turto -
Nenubaidytų sapno užburto...

Lietuviui gamtoje viskas gyva paslaptinga, nuostabu. Mistikos gamtos meilės pavyzdžiu galime daug rasti liaudies dainose pav.: „Ko liūdi berželi, ko liūdi. Čiurlionio paveikslai dvelkia visatos mis-

tiška meile.

Baltrušaičio poezijoje šito ypatingo gamtos visatos meilės jausmo yra daug. Pavyzdžiui paimsime du jo eilėraščius „Apyni“ ir „Ramunėlė“. Pirmajame eilėraštyje jis kreipiasi į apynį kaip į broli kaip į gyvą žmogų, „Apyneli žaliaplauki, Apyneli mano broli.

O Ramunėlėje „Laukų gėlėle jam išpuošia gyvenimo kelia, ir jis jaučiasi nebe našlaitis.

APYNYNS

Apyneli, žaliaplauki,
Apyneli, mano broli,
Vos tik saulės susilauki,
Augi, žindi žemės molii...

Ir užpynes savo daiga,
Tu kimbi, rezgies į tvora,
Ir vyniojies apie smaiga,
Vis į aukšti, vis į ora...

Kryžius žemės soda valdo
Atsiremk į petį stangu,
Ilgink savo žalia valda -
Ir pakils tu į dangi...

RAMUNĖLĖ

Ramunėlė, tu baltoji
Kad išpuoštum mano kelia,
Tu iš dulkiu atsistoji,
Skaisčia pakeli galvele...

Saulės taure tu pripylei,
Ir, tamsus, žygiuojū drasiai,
Ir širdis tik klausio tyliai,
Ka tu geidi mano dvasiai...

Koks gražus jo eilėraštis „Nemunas“ tikras lietuvių poezijos perlas. Poeto atvaizduotas Nemunas atrodo gyva būtybė.

NEMUNAS

Amžių tėvo sumanytas,
Nemunėlis slenka, ritas -
Blizga vilnys, sukias srovės
Nuo tamsios, sunkios senovės
Ir tik ošia putos juju
Jau nuo amžių amžinuju.

BALTRUŠAITIS

Iš 7 psl.

Baltrušaitis savo poezijoje beveik nekalbėjo apie save ir savo asmeninių emocijų nereiskė, išskyrus labai retus eilėraščius. Bet jo susijaudinimas vis tiek gyvas jį jaučiame banguojanti jo poezija lyg kokią požeminę bangą.

Bet jeigu, kuriuose eilėraščiuose jis tiek tiek aiškiau atsiskleidžia savo vidinio gyvenimo pergyvenimus, jo šie eilėraščiai gauna ypatingą lyrinį grožį. Tai likę lietuviškos lyros perlai.

Tokie yra pavyzdžiui: Nemigas ir Gandrą lydint".

NEMIGAS

Kažkas vis šurga, krapšto, trinas,
Nuleis rankas ir vėl ištis -
Tai mano praeitis vaidinas,

Ar gal tai mojis ateities...

GANDRĄ LYDINT

Margas ruduo per rugienas
Purvo takus prasiminė -
Aš čia, gandrėli, jau vienas,
Tavo sapnuosiu tėvyne...

Renkis, užskridėli, renkis,
Aušra, nutolusia vykis.
Saulė - sparnuotu perlenkis,
Sapnas - besparnių laimikis...

Baltrušaičio poetinė kalba yra labai savotiška. Jo eilėraščiai yra pilni retų žodžių ir išsireiškimų. Jo kalba senoviška paprasta. Tas ypatingas jo kalbos būdas, kuris labai skyrėsi nuo kitų lietuvių poetų romantizuotos kalbos, davė

jo poezijos stiliui savotišką atspalvį. Baigiant reikia pastebėti, kad mūsų didieji rašytojai ir kritikai labai vertino Baltrušaičio poeziją tiek rusiškąją tiek lietuviškąją.

Į mūsų literatūrą Jurgis Baltrušaitis padarė nemažą įnašą, tik reikia gailėtis kad jis per vėlai, dėl susidėjusių gyvenimo sąlygų, į ją sugrįžo. Bet kiekvienu atveju jo literatūrinis palikimas ir jo kaip žmogaus atminimas mūsų tautai daro didelę garbę.

EGLĖS GIESMĖ

Per žiemą nekinta
Eglė žalia -
Taip amžių nupinta
Lietuvių dalia...

Kol eglė mįslinga
Ant žemės šlamės
Nestigs, kaip nestinga,
Lietuviams tvėrmės.

GIESMĖ

Dienų audėjas dosniai teikia,
Ko žemės valandai prireikia.
Jis duoda obeliai žiedų,
Perkūno trenksmą audros dienai
Ir siunčia vyturį rugienai
Ir bites lepina medum.

Iš jo ir jaučiai, ir noragai
Išartos dirvos šykščiai vagai,
Ir spragilas rudens rugiams,
Dienos kai tai, dienos šešėliai,
Ir žvaigždės, vargo žiburėliai,
Kai žemės dyklaukiai aptems.

Petras Pakalnis

ITALIJOS PAŽIBA

Nėra abejonės, kad vienas gražiausių Italijos miestų yra Venecija. Istorikai rašo, kad toje vietoje, kur dabar yra Venecija, senaisiais laikais keliose salose gyveno žvejai ir buvo nepriklausomi. Ateinant priešams iš šiaurės, į tas salas subėgdavo apylinkės gyventojai, nes jose, apsuptose neišbrendamų pelkių, būdavo saugu. Praėjus pavojui, vieni grįždavo namo, o kiti pasilikdavo kartu su žvejais. Tokiu būdu, ir natūraliu prieaugliu, didėjo senosios Venecijos gyventojų skaičius. Septintojo šimtmečio pabaigoje dvylikos salų gyventojai išsirinko valdytoją, pavadindami jį dožu. Kadangi Venecijos gyventojai buvo geri žvejai ir pirkliai, pardavinėdami druską ir sūdytas žuvis jie greitai pralobo. Kai krikščionys paskelbė ketvirtąjį kryžiaus karą prieš turkus, Venecijos gyventojai sutiko transportuoti 4.500 arklų, 9.000 riterių, 20.000 pėstininkų ir maisto produktų vieneriems metams. Tuo karu Venecija atsiėmė anksčiau prarastas žemes, užvaldė Adrijos, Marmoro ir Juodąją Jūrą bei užėmė keletą Graikijos salų. Pasibaigus karui, Venecijoje pradėjo dygti žavingi didikų rūmai, kuriais dabar gėrisi kiekvienas turistas.

Dabartinė Venecija stovi ant 118 mažų salelių, turi 160 kanalus, apie 600 gondolierių ir virš 100.000 gyventojų. 1918 m. grafas Misurata netoli Venecijos pradėjo kurti pramonę. Fašistų valdžia sujungė Venecijos miestą su Italija plačiu vieškeliu. Norėdama padėti Venecijos gyventojams, kurie visuomet balsuoja už Krikščionių Demokratų Partiją, Italijos vyriausybė praplėtė Venecijos pramonę ir prisiėmė prie jos dabartinės nelaimės. Mat, 200 įvairių įmonių ir naftos valyklų taip užteršė Venecijos orą, kad dujos, suodžiai ir dūmai pradėjo griauti Venecijos marmuro namus ir statulas ir ilgainiui gali jas visiškai sunaikinti. Iš kitos pusės arteziniai šuliniai, kurie aprūpina Veneciją ir kitus du miestus vandeniu, taip išėmė požemio vandenį, kad Venecija pradėjo grimsti žemyn. Yra tiksliai apskaičiuota, kad Venecija kasmet grimsta žemyn 5 milimetrus. Nuo užterštojo oro ir dėl grimzdimo plyšta namų sienos, lupasi tinkas ir genda meno kūriniai. 1966 m. graži šv. Morkaus aikštė buvo paskendus vandenyje virš metro. 1971 m. Venecijos gyventojai pergyveno apie 200 kartų potvynį. Kai kuriose vietose žmonės nebepali gyventi pirmame aukšte. Jie persikelia į antrąjį aukštą arba persikrausto į kitus miestus, kur butai yra pigesni.

Kadangi Venecija yra savotiškas grožio perlas, jos likimu pradėjo rūpintis ne tik italai, bet ir kitų valstybių žmonės. Venecijos restauravimui Jungtinės Tautos paskolino Italijai 250 milijardų lyru. Amerikiečiausaukojo 350 milijardų, anglai 150, vokiečiai 50 milijardų. Neseniai Italijos

parlamentas paskyrė 510 milijonų dolerių Venecijos naudai.

Dauguma Venecijos namų ir bažnyčių buvo pastatyta iš Lombardijos marmuro. Stovėdamas vandenyje, jis prisigeria vandens ir pradeda trupėti. Italai atrado, kad įleidus į marmurą gumos miltelių su tam tikru skiediniu užsidaro marmuro poros, jis palengva išdžiūva ir nebetrupa. Tas restauravimo būdas buvo sekmingai išbandytas su viena bažnyčia.

Norėdama pašalinti visas Venecijos nelaimės priežastis, Italijos vyriausybė išleido įstatymą, kuriuo numatyti šie darbai:

1. Nutiesti į Veneciją iš artimesnių upių vandentiekį ir nepompuoti vandens iš požemio. Tokiu būdu bus sustabdytas žemės smegimas.
2. Įvesti visur dujų šildymą, kad žibalo dūmai neterštų oro.
3. Pastatyti lagunų pabaigoje užtvaras, kad vanduo nebėgtų iš jūros.
4. Įvesti kanalizaciją ir pastatyti vandens valymo stotį.

Be to, Italijos vyriausybė paskyrė 153 milijonus dolerių, kuriais nori restauruoti apie 200 meninės vertės rūmų ir bažnyčių.

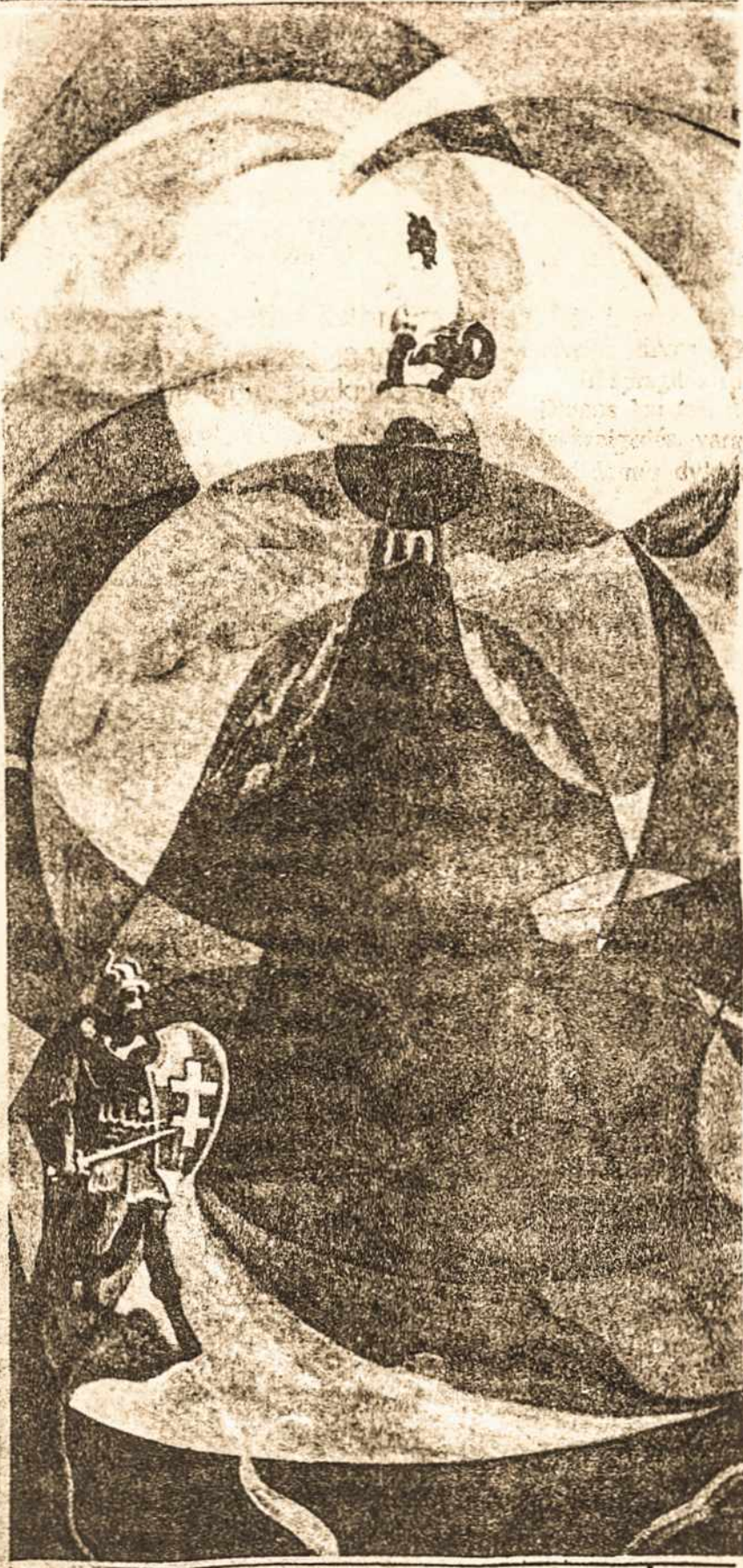
Savo laiku garsusis Italijos rašytojas d'Annunzio sakė, kad Venecija yra „gražiausias pasaulio miestas, auksinis miestas“. Yra ten ir aukso, bet daugiausiai marmuro. Venecija yra Italijos pažiba, kuria žavisi ir italai, ir svetimtaučiai.

PADŲ KASYTOJAI

Iš 3 psl.

Jeigu laikraštis nieko negiria, o tik konstatuoja faktą, tai nesuprantu, kam jis reikalingas. Juk faktų žemėje kaip šieno visur. Mum faktų nereikia, o kartais dar ir nelabai švelniai pateiktų, mums reikia padų glostymo, nes juk be to bus sunku keliauti sunkiais tremtinio keliais. Sunkios tremtinio dienos, kiek pastangų reikia svoriui numesti, ar išsimušti iš kokios nusisusios lietuvių kolonijos į užmiestį. Jeigu aš tokiose sunkiose sąlygose dar veikiu, dainuoju, šoku, paįsau, tai spauda turi užsimerkusi mane girti, nes juk jos ir pareigos tokios. Piktų kalbų aš ir darbe iš boso prisiklausau. Prisiklausau jų ir šeimoj, su žmonom, vyrą ar giminėm besižodžiaujant. Laikraštis turi eiti garbingas padų kasytojo pareigas, tai jis išsilaukys pačioje aukštumoje, kaip išsilaukė karaliaus juokdariai, kurie neištrinami iš istorijos. Tai gi, tepasitempia mūsų spauda, ir tas garbingas padų kasytojos pareigas eina vis kaskart geriau, kad šioji mūsų žiaurioji tremties pakalnė taptų amžinai išgirtųjų ir išgarbintųjų žemė.

P. J. K.

Dail. Jurgis Juodis

LEGENDA

TAIP MELDĖSI LIETUVIŠKASIS JAUNIMAS

L.S.S. JUBILIENĖS STOVYKLOS 1973 RUGPIŪČIO

26 D., SEKMADIENĮ.

MIŠIŲ MALDOS

GLÓRIA

Atk.: Dékojame Tau.

1. Už gamtos grožį, žvaigždžių šviesą, už tyrą vandenį, gražias gėles. --
2. Už skautišką dvasią mūsų širdyse, už stovyklos nuotykius ir darbus. --
3. Už tėvelius, brolius, sesutes, už namus, sveikatą, džiaugsmą. --
4. Už mūsų tėvynę, jos kalbos grožį, ir visa, ką apie ją žinome. --
5. Dieve, mūsų Tėve, kuris mus labai myli. --
6. Viešpatie Jėzau Kristau, kuris tapai mums broliu, kad mus atgaivintum. --
7. Šventoji Dvasia, kuri mus įkvepi savo išmintimi ir meile. --
8. Dieve, kuris esi mūsų tarpe šiandien, ryt ir visados. --
9. Garbė Dievui Tėvui, ir sūnui, ir Šventajai Dvasiai.
Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados per amžius. Amen.

TIKIME (CREDO)

1. Ar tikite į vieną Dievą, visagalį visų Tėvą, kuris mus iš meilės sutvėrė? TIKIME.
2. Ar tikite į Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį, kuris mirė ir prisikėlė už mus, kad visados gyventume? TIKIME.
3. Ar tikite į Šventąją Dvasią, Dievo meilę ir šviesą, kuri veda Kristaus Bažnyčią ir gyvena mūsų širdyse? TIKIME.
4. Ar tikite, kad Dievas yra mūsų tarpe ir kad visi esame broliai ir seserys, viena Dievo tauta? TIKIME.
5. Ar tikite, kad Dievas mums atleidžia kaltes ir duoda jėgų kitiems gražiai tarnauti? TIKIME.
6. Ar tikite, kad tie, kurie myli Dievą, savo tėvynę ir padeda artimui, bus laimingi su Dievu per amžius? TIKIME.

Tesutvirtina Dievas mūsų tikėjimą, to prašome per Kristų mūsų Viešpatį. Amen.

TIKINČIŲJŲ MALDOS

Į prašymus visi atsakome: MELDŽIAME TAVE, VIEŠPATIE.

1. Kad pasaulyje įsigalėtų pagarba ir meilė, pagrįsta taika, ir kad visi žinotų, jog turime tik vieną Tėvą. --
2. Kad Tavo Bažnyčia gražiu pavyzdžiu ir ištikimybe Evangelijai skelbtų Kristų pasauliui. --
3. Kad lietuviai būtų vieningi, vienas kitą gerbtų, kad Lietuva būtų laisva. --
4. Kad skautų ir skaučių vadovai ir vadovės su meile eitų savo pareigas ir būtų pavyzdžiu jaunesniesiems. --
5. Kad mūsų tėveliai, mokytojai, vadovai ir visi, kurie mums nori gero, būtų laimingi. --
6. Kad laimintum mūsų šeimas, gimines, brolius ir seseris Lietuvoje, skautus ir skaites visuose kraštuose. --
7. Kad mes visi čia stovykloje per šias dienas tikrai taptume kuo daugiau lietuviška ir skautiška šeima. --
8. Paguoski sergančius ir liūdinčius, našlaičius, benamius, keleivius ir tremtinius: suteik amžiną poilsį mirusiems. --
9. Kad lietuvių jaunimas mylėtų savo tėvų žemę, lietuvių tautą ir užaugtų gerais lietuviais. --

Prie šeimos ŽIDINIO

MIELASIS VYTAUTAI,

Suprantama, susiklausymo, klusnumo reikalai šeimose nėra lengvas daly-

kas. Lengviau duoti „mandrius“ patarimus, negu juos įvykdyti. Bet visgi yra tokiu pagrindiniu tiesu, su kuriom nesiskaitant ir geriausi patarimai bei norai nieko neišdegs. Šį kartą noriu atkreipti dėmesį į klusnumo ivairias rūšis.

Štai vergo-gyvulėlio klusnumas. Jis „klauso“ savo pono, kadangi bijosi jo rimbo. Net ir modriniškas komunisti-

nio rojaus vergas prievartos darbuose ir kalėjimuose „klauso“ užvaizdų, juda kruta, nes bijo ar bizūno, ar dar labiau, kad negaus nė to juodos duonos kąsnio, taip labai reikalingo šiaip taip gyvybei palaikyti, jei neišdirbs jam nustatytos normos. Bet tiek guvuliukai, tiek vergai „klauso, dirba“ tik dėl akių ir kiek galėdami stengias nedirbti, kai priežiūrėtojai nemato.

Pasitaiko tėvų, reikalaujančių tokio vergiško vaikų klusnumo, ir vyrų, reikalaujančių iš žmonių akiai atsiduotio už gaidoms. Jie nė kiek neatsižvelgia į vaikų polinkius, kas jiems patinka, kas ne. „Aš taip noriu, taip ir turi būti“. Kad šie tokie klusnumo reikalavimai sukeltų vaikų ir žmonių sielos gelmėse apkartusį pasipriešinimą, kad jiems labiau suaugus, prasideda murmėjimai, atsikirtimai ir iš namų pabėgimai – suprantama. Ne laimingi tokių tėvų vaikai, nelaimingi ir patys tėvai. Jie nesupranta, kodėl vaikai šitaip ožiuojasi, kodėl neklauso, kodėl yra jiems tokie nedėkingi. Tokiems tėvams reikėtų atsiminti šv. Pauliaus žodį: „O jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, kad jie nepasidarytų baukštūs“ (Kol. 3, 21.) ir pridėčiau – veidmainiai.

APMOKAMAS KLUSNUMAS

Nuėjus fabrikan, raštinėn ar pas ūkininką darbuotis, sudaroma sutartis, jog dirbs tiek ir tiek valandų jiems nurodomą darbą, dirba taip, kaip įmonė nori, ir už tai gaus nustatytą atlyginimą. Tuo atvėju vyras, moteris parduoda ne tik savo jėgas ir laiką, bet ir savo valią, t.y. klusnumą darbo savininkui, ar jo skiriamiems direktoriams, užvaizdoms. Ir jų klausoma mielai. Dirbama sąžiningai. Vengiama susikirtimų, užsispyrimų, nes tokiu būdu gali netekti darbo ir gero atlyginimo ir nebus jokių vilčių pakilti tai nyboje.

Šis klusnumas „už pinigus“ yra geras, ir, mano supratimu, kilnesnis už minėtą vergo-gyvulėlio prievartinį klusnumą. Čia išvengiama rimtų susikirtimų, nemalonumų. Geras atlyginimas sukuria gerą darbo nuotaiką, pasitenkinimą. Darbininkas nesijaučia „parsišaves“. Jis dirba kadangi pats to nori.

Ar yra tokio perkamo ar paperkamo klusnumo ir susiklausymo šeimose? Ne abejoju, kad yra. Jei vaikai žino, kad paklausydami tėvų laimės jų palankumą, gaus iš jų, ko paprašydami, o neklausydami negaus, tai čia jau yra „perkamas-parduodamas“ klusnumas už tėvų prielankumą, už leidimus kur eiti, pirkti, ir t.t..

Nesakyčiau, kad toks klusnumas būtų negeras. Jis nėra pats geriausias ir kilniausias, bet yra geras. Jis lengvu būdu palaiko namuos tvarką, išvengia barnių, įpratina vaikus susiklausyti, bendradarbiauti, išmoko prisitaikyti prie kitų norų. Nėra tai pats kilniausias klusnumas. Ir jei tėvai pastebėtų, kad vaikai klauso tik tol, kol tikisi ko nors iš jų gauti, o kai nebegaus – nebeklausys, su tėvais nebesiskaitys, net gal iš namų juos išvars – toks klusnumas tėvams būtų ne-

malonus, skaudus, nepageidaujamas.

Ar ne geras tokio vaiko tėvams klusnumo ir pataikavimo pavyzdys yra testamentai. Iki tėvai neprašo testamentų savo viso turto vaikui, tas juos gana gerbia, klauso. Bet kartkartėmis teko patirti, kai tik aprašytas turtas vaikų vardan, tie su tėvais nė kiek nebesiskaito ir tik laukia jų mirties. Taigi tokio „perkamo“ klusnumo nepakanka nei šeimų laimei, nei vaikams geromis žmonėmis išauginti. Reikia dar kitokio klusnumo vaikams įdiegti. Bet apie tai kita kartą.

Jūsų Kunigas Jonas
Bus daugiau

NUPLĖSĖ KRYŽIUS

Iš 4 puslapio

Algimantas Švažas nuplėšė kryžius nuo Vilniaus bažnyčių, išrikiavo tuos suluošintus fasadus ir bendrąją vaizdą pavadino Vilniaus panorama. Tai, aišku, yra melas. Nors nuo Vilniaus katedros fronto vandenis kai jau nuluptos Riggis skulptūros, bet šv. Ona ir kitos bažnyčios dar atkakliai kelia savo antikinius kryžius. Berods, netgi šv. Kazimiero bažnyčia, barbariškai paversta "ateizmo muziejumi" tebeturi kryžius. Kryžių turi katedros varpinė...

Kai kurie turistai parvežė iš Vilniaus "suvenyrus". Tai grubiai gintarėliais įlipdyti medžio plokštėse vilniškių pastatų kontūrai. Tarp tokių iškeliavo į laisvąjį pasaulį sovietinė barbarė. Šv. Onos kontūrai be kryžių! Naivūs turistai net nesuvokia, kad savo butuose prezentuodami šv. Oną be kryžių, tal kininkauja "socialistinio realizmo" praktikai, Vilniaus šventovių desakracijai.

Tuo pat pigiu tautodailiškos desakracijos taku nuėjo ir dailininkas Algimantas Švažas. Į "sovietinio realizmo" kamer-toną jis atsiliopė vykusiai; nuo būsimojo istorijos teismo, tam tikram laikui, pasislėpė krūmuose.

Atmintina, kad "Metropolis Vilna Litvaniae", Vilnius, nuo 1323 metų, seniausiose graviūrose, istorijai pristatomas su kryžiais. Netikės istorija dabartiniams Švažo diptichams! (J.)

MŪSŲ ŽINIOS

IŠ LITERATŪROS RATE- LIO VEIKLOS

Vaišinguose pp. Henriko ir Janinos Valavičių namuose praėjusi šeštadienį susirinko pora dešimčių literatūros mėgėjų mėnesinio posėdžio.

Rašytoja Halina Mošinskienė pristatė du didžiuosius, neseniai mirusius lietuvius poetus MYKOLĄ VAITKŲ IR JONĄ AISTĮ.

M. Vaitkus buvo ne tik jautrios sielos poetas, bet ir reto gabumo prisiminimų rašytojas. Aštuonis jo atsiminimų tomus išleido Nidos knygu leidykla. Jo vaizdžia kalba ir gyvą stilių pavaizdavo, paskaitydama keletą puslapių iš antrojo tomo prisiminimų BALTIJOS GRAŽUOLĖ apie Palangą ir joje koncertavusio orkestro muzikantus.

Ta proga p. Mošinskienė ragino dalyvius rašyti savo išpūdžių dienoraščius. Tai įgudina žmogų išreikšti savo mintis raštu, ką nedaugelis ir mokytų žmonių sugeba padaryti.

LIETUVOS SOLŽENICINAS

Iš J. A. V. einančio žurnalo Akiračiai p. Mošinskienė perskaitė buvusio Kaino (Vilniaus?) teatro vyriausio režisieriaus Jono Jurašo laiška, pasiųstą Sovietų Lietuvos aukštiesiems pareigūnams ir kurio nepaskelbė Lietuvos spauda. Jame Jurašas skundžiasi, kad cenzūra neleidžia statyti daugelio vertingų veikalų (pav. Barbaros Radvilaitės ir k.) kitus veikalus labai iškarpe, ar liepė pakeisti ištisas scenas. Cenzūra reikalaujanti vaidinti propagandinius (komunistinius) veikalus, menkos meninės vertės. Jis to negalįs suderinti su savo įsitikinimais ir eiti prieš savo sąžinę.

Už tą laiška Jurašą pašalino iš režisieriaus vietos, nors jis yra baigęs Maskvos aukštąją vaidybos mokyklą, lankėsis JAV ir buvo vienas geriausių Lietuvos teatro režisierių.

Literatūros būrelio sueigos gale p. J. Antanaitis papasakojo savo išpūdžius iš kelionės po Š. Ameriką.

RIMTAI RUOŠIASI KONCERTUI

Liet. Kat. Bendruomenės choras labai rimtai ir energingai rengiasi būsimam koncertui. Repeticijos būna po 3 ar 4 kartus per savaitę ir mokinasi po keletą valandų. Ta proga chorąn sugrįžo anksčiau dainavę choristai. Mokomasi naujų dainų. Koncertas žada būti įvairus ir gražus. Jau dabar palaikykime spalio 14-os dienos popietę, t. a. m. koncertui. Pamatysim, kiek mūsų žmonių dar domisi kultūringa daina.

L. K. BENDRUOMENĖS CHORO

K O N C E R T A S

Sekmadienį, spalio 14 d. 16 v.
Seserų Pranciškėčių gimnazijos salėje, Zelinoje.

„VISUOMENĖS VEIKĖJAI“

Šią S. Paulo lietuviams aktualią Vyt. Alanto 3 v. dramą visi galės pamatyti lapkričio mėn. 18 d. 16 val. V. Zelinoje. Veikalą vaidina: A. Steponaitis, J. Satkūnaitė, St. Kamantauskaitė, Ir. Klišytė-Belapetravičienė, Vl. Zizas, E. Guzikauskas, V. Banys, A. Vinkšnaitis, Ir. Skurkevičiūtė ir R. Bagdžiūtė. Veikalą režisuoja Mg. Vinkšnaitienė. Repeticijos vyksta sekmadieniais 16 val. ir ketvirtadieniais 20 val..

SUSIRINKIMAS

Spalio mėn. / d., sekmadienį, 18 val. Jaunimo Namuose yra šaukiamas Žilvitičių Tėvų susirinkimas, kuriame bus aptariami rengiamos Kultūrinės Popietės reikalai, o taip pat bus svarstomi „Žilvicio“ tolimesnės veiklos klausimai. Kviečiame visus tėvelius, kurių vaikai kada nors priklausė šiam sambūriui, susirinkime gausiai dalyvauti.

Vincas Banys – Tėvų Komiteto p-kas.
ir Mg. Vinkšnaitienė – Kult. Popietės globėja.

PATENKINTAS KELIONE

M. Lietuvos reporteris pasikalbėjo su Jonu Lukoševičiu, neseniai grįžusiu iš Š. Amerikos. Jis, mūsų Br. Liet. Bendruomenės tarybos pirmininkas, dalyvavo Pasaulio Liet. Bendruomenės Seime Washington. Susitiko su Bendruomenės įžymiaisiais veikėjais, girdėjo įvairių kraštų Bendruomenių veiklos pranešimus, paskaitas, sumanymus, turėjo progą papasakoti apie Brazilijos Liet. Bendruomenę ir apamai apie lietuvių gyvenimą ir veiklą Brazilijoje. Susitiko su mus lankiusia tautinių šokių mokytoja p. Breichmaniene, su daugeliu jaunimo, su kuriuo anksčiau susipažino per Jaunimo kongresą ir tautinių šokių kursuose 1971 metais. Visi domėjosi mūsų jaunimu ir šokėjais. Taut. šok. šventės rengimo komiteto pirmininkas daktaras L. Kriaučeliūnas žadėjo kitą metą atsiųsti dar vieną taut. šokių instruktore Pietų Amerikai.

T. ANTANAS SAULAITIS negalėjęs rugėję 25, kaip buvo pramatus, nes turėjo ilgiau pasilikti Čikagoje ir ap- tarti Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos bei būsimą jaunimo kongreso 1975 metais Brazilijoje reikalus.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.

Po 30 kr.: Šoliūnas ir K. Jenčius.
50 kr. Bol. Vasiliauskas.
60 kr. Rimgaudas Juraitis
60 kr. Antanina Vidmantienė už 1973 ir 1974 metus.

ATITAIŠOME KLAIDĄ IR ATSI- PRAŠOME.

M. Lietuvos 38 numeryje, 10 puslapyje buvo paskelbta mirusi ELENA KLIMIENĖ. Tai buvo nemaloni klaida. Turėjo būti:

MIRĖ A.A. KAZĖ KALPIENĖ, 93 metų amžiaus. Liko trys dukterys, 1 sūnus. Kilusi iš Šiaulių, Brazilijon atvykusi 1926 metais.

Elena Klimienė yra viena jos dukterų, gyva ir sveika. Jos redaktorius atsiprašo už tą klaidą.

MIRUSIEJI

4 d. rugpjūčio a.a.

MYKOLAS NYKANTAS

73 m. amžiaus, gyvenęs Itaquera, kilęs iš Radviliškio.

19 rugsėjo a.a.

JUOZAPAS JULIUS

86 m. amžiaus, suvalkietis. Gyveno v. Louzania, prie Jardim Tremembé.

28 rugsėjo a.a.

POVILAS STUOKA

95 m. amžiaus, kilęs iš Ežerėnų apsk. Liko žmona 85 metų, dvi dukterys, 11 vaikų ir 8 provaikaičiai (proanūka). Itaqueros kapuosna palydėjo T. Petras Dauginis, S.J.

MŪSU
LIETUVA

NOSSA LITUANIA
Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, ESP

Director responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redator: Jonas Kidvykas
Administrador: Petras Dauginis

METINĖ PRENUMERATA: 30 kr. GARBES PRENUMERATA: 150 kr.; Paskiro numerio kaina: 60 centavai. Užsakymas ir spaudimas: nuo 10 kr. pagal užsakymą. Dėl kitų skelbimų turėtis su administracija.

Stripsai ir korpusinės redakcijos darbo portvėžio savo naudai. Nėra daryti raštai grąžinami tik antoniui prašant. Pavarde patirėti straipsniai nebūtinai išreikia redakcijos ir leidėja neomona. Už skelbimus kalba ir tarini redakcija neatsako. Laikraštis spaudinamas antro dieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai iteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.